

ఆర్ ఎస్ ఎస్ X భారతదేశం

ఆర్ ఎస్ ఎస్, బిజెపి ఆధ్వర్యంలో నయా ఉదారవాద విధానాలు

రచన

ప్రకాశ్ కరత్

కిరణ్

డా.కె. హేమలత

అనువాదం

డి.బి.ఎస్.ఆర్.సిహెచ్.మూర్తి

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు)

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కమిటీ

TITLE : Neo-Liberal Policies and the RSS-BJP Combine

ప్రథమ ముద్రణ : మే, 2016

వెల : ₹. 15/-

ప్రతులకు

PSBH

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

27-1-64, కారల్ మార్ప్ రోడ్,

విజయవాడ -520 002, ఫోన్ : 0866 - 2577533.

బ్రాంచీలు

విశాఖపట్నం, కాకినాడ, విజయవాడ, గుంటూరు,

ఒంగోలు, నెల్లూరు, తిరుపతి, కర్నూలు

ముద్రణ

ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్, విజయవాడ

website : www.psbh.in

psbhap@gmail.com

121260

విషయసూచిక

---

* ప్రవేశిక		
	బృందాకరణ్	5
* మతతత్వం - నయా ఉదావార విధానాలు		
	ప్రకాశ్ కరణ్	9
* భారతదేశంలో బిజెపి నకిలీ, కుహునా జాతీయ వాదం		
	కిరణ్	20
* శ్రామిక వర్గం పట్ల ఆర్.ఎస్.ఎస్ వైఖరి		
	డా.కె. హేమలత	30

ప్రవేశిక

భౌరతదేశ వ్యతిరేకి ఆరెస్సెస్ అన్న శీర్షికన భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) ఆరు లఘు గ్రంథాలను ప్రచురించింది.

ప్రముఖ మేధావులు, రాజకీయ నాయకులు తదితరుల రచనలతో యీ లఘు గ్రంథాలు కూడి వున్నాయి. రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ సంఘ్ (ఆర్ఎస్ఎస్) ఆవిర్భవించిన నాటినుండి నేటి వరకు అది నిర్వహించిన, నిర్వహిస్తున్న తిరోగమన, విచ్ఛిన్నకర పాత్రను యీ లఘు గ్రంథాలు సాకల్యంగా వివరిస్తున్నాయి.

ఇవి: 1) ఖాకీనిక్కర్లు కాషాయధ్వజాలు 2) ఆర్.ఎస్.ఎస్. సైద్ధాంతిక కపటత్వం 3) గొడ్డు మాంస రాజకీయం మత విద్వేష వ్యూహం 4) ఆర్.ఎస్.ఎస్, బిజెపి ఆధ్వర్యంలో నయా ఉదారవాద విధానాలు 5) చరిత్ర, విజ్ఞాన శాస్త్రాలపై బిజెపి దాడి 6) రాజ్యాంగ దినం, అసహనాలపై పార్లమెంటులో చర్చ అన్న అంశాలపై 2015 నవంబరులో పార్లమెంటులో చర్చ సందర్భంగా రాజ్యసభ, లోకసభల్లో పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శి సీతారామ్ ఏచూరి, పార్టీ పొలిట్ బ్యూరో సభ్యులు మహమ్మద్ సలీంలు చేసిన ప్రసంగాలు.

ఈ లఘు పుస్తకాలలోని వ్యాసాలలో వుదహరించిన అనేక వుటంకింపులు ప్రధానంగా ఆరెస్సెస్ స్థాపకులు, ప్రత్యేకించి రెండవ సర్సంఘ్ ఛాలక్ అయిన ఎం.ఎస్. గోల్వాలర్ రచనల నుండి యిచ్చినవేనన్న విషయాన్ని గుర్తుంచు కోవాలి. ఆరెస్సెస్ చేపట్టే సమకాలీన కార్యకలాపాలకూ ఆ రచనలకు సంబంధమేమిటని

ఎవరైనా ప్రశ్నించవచ్చు. ఈ రచనలే యిప్పటికీ ఆరెస్సెస్ భావజాలానికి ఆకరంగానూ, దాని ప్రాపంచిక దృక్పథాన్నీ, కార్యాచరణనూ నిర్దేశించేవిగానూ వున్నాయి. మనము లేదా మన జాతీయతా నిర్వచనము, పాంచజన్యం అన్న గ్రంథాలను గోల్కొల్పి రచించి ముప్పాతిక సంవత్సరాల కాలం గడచి వుండవచ్చు. అయినప్పటికీ హిందువుల కోసమే హిందూస్థాన్ అంటూ ప్రస్తుత ఆరెస్సెస్ అధినేత మోహన్ భగవత్తో సహా ఆయనకు ముందున్న ఆరెస్సెస్ అధినేతలు చేసిన విషపూరిత వ్యాఖ్యలన్నీ వీటి ఆధారంగానే పుట్టుకు వచ్చాయి. గడచిన యీ అన్ని సంవత్సరాలలో ఆరెస్సెస్ గానీ, లేదా, దాని రాజకీయ అవతారమైన బిజెపీగానీ ఆరెస్సెస్ స్థాపకులు రూపుదిద్దిన యే ఒక్క సూత్రాన్నయినా తిరస్కరించే సంగతి అలావుంచితే కనీసం వాటినుంచి విడగొట్టుకున్నట్లు చూపించే ఒక్క ప్రకటనగానీ, ప్రచురణగానీ లేనేలేదు. తద్విరుద్ధంగా ప్రస్తుత ప్రధాన మంత్రి తన పుస్తకంలో గోల్కొల్పి జీవితాన్ని గురించి రాస్తూ ఆయనను 'కాంతి పుంజం' అనీ, తనకు స్ఫూర్తినిచ్చిన వారిలో ఒకరనీ పేర్కొన్నారు. కనుక యీ లఘు గ్రంథాలలో వుదహరించిన వుటంకింపులు ఆరెస్సెస్ భావజాలాన్ని వివరిస్తాయి. కొన్ని పునరుల్లేఖనాలు వుంటాయి, ఇవన్నీకూడా విదేశీ ఫాసిస్టులైన హిట్లర్ నాజీల నుంచీ, ముసోలినీ బ్లౌక్షర్ట్ల నుంచీ స్ఫూర్తి పొందినవే, ఆరెస్సెస్ 'మౌలికతను' అవగాహన చేసుకోవటానికి విషయంగా పడతాయి.

ఆరెస్సెస్ గతాన్ని తవ్వితీయవలసిన అవసరమున్నదా, అనుద్దేశంగానైనా వాటి ప్రాధాన్యాన్ని యివి హెచ్చించటం లేదా అన్న ప్రశ్నలు తలయెత్తవచ్చు. ఈ లఘు గ్రంథాలలోని పలు వ్యాసాలు తెలియ చెప్తున్నట్లుగా 'అన్యులకు' వ్యతిరేకంగా హింసను ప్రేరేపించేటందుకై ఆరెస్సెస్ అతి హేయమైన పద్ధతులను అనుసరిస్తున్నది. ఇందుకుగాను మత భావనలను వుపయోగించు కోవాలని, అదేవిధంగా యీనాటికీ మన ప్రజలలోని అట్టడుగు తరగతుల వారిని ప్రభావితం చేస్తున్న సామాజిక అసమానతల, లింగ తారతమ్యాల ప్రాతిపదికను కలిగివున్న సంప్రదాయాలను, విశ్వాసాలను వినియోగించు కోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నది. ఆరెస్సెస్ బోధించే హిందూత్వ అనేది వి.డి. సావర్కార్ రూపుదిద్దిన రాజకీయ భావన మాత్రమే. సాధారణ హిందూ విశ్వాసులకిది చాలాదూరం. రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం మతాన్ని వినియోగించు కోవటాన్ని వ్యతిరేకించి పోరాడేవారు తమ పోరాటం యొక్క

లోతుపాతులు తెలుసు కోవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది.

వేర్వేరు మత విశ్వాసాలకు చెందిన విభిన్న ఛాందసవాద శక్తులు మతాన్ని రాజకీయాల కోసం వుపయోగ పెట్టుకుంటున్నాయి. ముస్లిం మత ఛాందసవాదులు అంతకంతకూ ముస్లిం యువజనుల్లోకి చొచ్చుకు పోవటం తీవ్రమైన ఆందోళన కల్గిస్తున్నది. ఈ శక్తులను ఏకాకులను చేసి వెనక్కు కొట్టవలసి వుంది.

జాతికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నామంటూ తప్పుడు రీతిలో చెప్పుకునే మెజారిటీ హిందూ ఛాందసవాదులు నుంచి ముస్లిం ఛాందసవాదులు ప్రోత్సాహాన్ని పొందుతున్నారు. పరస్పర విరుద్ధ శక్తులుగా కనిపించే వీరు ఒకరొకరు బలపరచుకుంటూ మౌలిక సమస్యల నుంచి ప్రజల దృష్టిని మరలిస్తున్నారు.

నరేంద్రమోడీ నేతృత్వాన బిజెపీ ప్రభుత్వం కేంద్రంలో తిష్టవేయడంతో, గతంలో అటల్ బిహారీ వాజపేయి హయాంలోవలె అధికార యంత్రాంగానికి ఆరెస్సెస్ దగ్గర కావటమేకాక, వాస్తవంలో ప్రభుత్వాన్ని అదుపుచేసే స్థాయికి చేరింది. మంత్రుల పనితీరు గురించి ఆరెస్సెస్ నాయకులకు నివేదికలను సమర్పించినపుడే అసలైన నాయకులెవరో స్పష్టమైంది. కనుక ఆరెస్సెస్ నిజస్వరూపాన్నీ, ప్రభుత్వంతో దానికున్న సంబంధాలనూ, యీనాడు రాజ్యాంగేతర శక్తిగా అది అధికారాన్ని చెలాయించటం గురించి బహిరంగతం చేయవలసి వుంది.

అంతేకాక నిజానికి నరేంద్ర మోడీ ఒక ప్రచారకర్త, అంటే, ఆరెస్సెస్ భావజాలానికీ, దాని సిద్ధాంతాలకూ, కార్యచరణకూ కట్టుబడిన పూర్తికాలపు కార్యకర్త. ఒక ప్రచారకర్త, భారత ప్రధాన మంత్రిగా మారటం ఆరెస్సెస్ పథకంలో పెద్ద ముందడుగు. గుజరాత్-2002, ఆయన నేతృత్వంలో సాగిన హిందూరాష్ట్ర పథకం యొక్క ఫలితం, ఒక ప్రయోగం. దీనికి ఆరెస్సెస్ పూర్తి మద్దతు వున్నది. 2014 లోకనభ ఎన్నికల్లో పార్టీ విజయాన్ని సాధించి పెట్టేదెవరన్న విషయమై 2013-2014లో బిజెపీలో విభేదాలు తలెత్తినపుడు మోడీ అభ్యర్థిత్వానికి ఆరెస్సెస్ వెన్నుదన్నుగా నిలవటమే కాక ప్రత్యక్షంగా జోక్యం చేసుకుని ఎల్.కె. అద్వానీ తదితర సీనియర్ నాయకుల వ్యతిరేకతను రెచ్చకొట్టింది. ఒకప్పుడు ఆరెస్సెస్ లో తనకు సహచరులూ, యీనాడు బిజెపీ ప్రభుత్వంలో వున్నవారు పదేపదే మతవుద్రికత్తలను రెచ్చగొట్టే చర్యలకూ, ప్రకటనలకూ పాల్పడుతున్నప్పటికీ వారిపై

చర్య తీసుకోవటానికి ప్రధాన మంత్రి నిరాకరణ ఆరెస్సెస్‌పట్ల ఆయనకున్న విధేయతను తెలియచెప్తున్నది. భారతదేశపు ప్రధానమంత్రి ముందుగా ఆరెస్సెస్ కార్యకర్త.

కనుక ఆరెస్సెస్ దేనికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నదో దానికి సంబంధించిన వాస్తవాలు, కార్యకలాపాలు, విశ్లేషణ అందచేయ వలసిన అవసరం వున్నది. లౌకికవాద, ప్రజాస్వామ్య, సమానత్వ సూత్రాలను పరిరక్షించి పటిష్ఠం చేసేందుకై జరిగే పోరాటంలో యీ లభ్యు వుస్తకాలు వుపయోగ పడగలవనే మేము ఆశిస్తున్నాము.

ఈ వ్యాసాలను రచించి యిచ్చిన వారికీ, వీటిని వెలికి తీసుకువచ్చేందుకు తోడ్పడిన కామ్రేడ్స్‌కు, పార్టీ మిత్రులకు కేంద్ర ప్రచురణల తరపున మేము కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాము. వీటి నిమిత్తం వుపయోగించు కోవడానికి అనుమతి యిచ్చిన కార్యనిస్థులకు కూడా మేము ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాము.

బృందాకరత్

పార్టీ పొలిట్‌బ్యూరో సభ్యులు

మతతత్వము-నయా ఉదారవాద విధానాలు

ప్రకాశ్ కరత్

కేంద్రంలో మోడీ ప్రభుత్వ యేర్పాటుతో నానాటికీ పెరుగుతున్న నిరంకుశ మతతత్వ ప్రమాదం వెలుగులోకి వచ్చింది. జరుగుతున్నదేమిటో తెలుసుకోవాలంటే ఎవరైనాగాని భారతదేశంలో నిరంకుశత్వ మూలాల్లోకి వెళ్ళవలసి వుంటుంది. రాజకీయ వ్యవస్థ రూపాన్ని మార్చిన పెట్టుబడిదారీ విధానం యొక్క నయా ఉదారవాద దశలోనూ, నిరంకుశ పాలనా రూపాన్ని దృఢతరం చేసే సాధనంగా హిందూత్వ మతతత్వాన్ని పాలక వర్గాలు వుపయోగించు కోవటంలోనూ దీని మూలాలు వున్నాయి.

బూర్జువా ప్రజాతంత్ర హక్కులను అణచివేసి, రద్దుచేయాలని చూసే బూర్జువా పాలకవర్గాల ధోరణి వూపందుకుంది. సామ్రాజ్యవాద ప్రపంచీకరణకు అంతర్జాతీయ ద్రవ్య పెట్టుబడి పెత్తనంతోడై నయా-ఉదారవాద క్రమాన్ని రుద్దటంతో పై ధోరణి గుణాత్మకంగా విభిన్నమైన నూతన దశలోకి అడుగు పెట్టింది.

భారతదేశంలో నిరంకుశ రాజకీయ పాలనా రూపం అభివృద్ధి చెందుతున్నది. ప్రజాతంత్ర వ్యతిరేక ధోరణులనూ, ప్రజాస్వామ్య కుదింపునూ రాజ్యాంగబద్ధమైన ప్రజాతంత్ర పరిధిలో తలెత్తుతున్న నిరంకుశ ధోరణి యొక్క ప్రతిస్పందనగానే చూడవలసి వుంటుంది. ప్రస్తుత రాజకీయ వ్యవస్థకున్న బూర్జువా

ప్రజాతంత్ర ధోరణులను చిదిమి వేయడం ద్వారా ఆ వ్యవస్థను నయా ఉదారవాదం ఏవిధంగా పునర్వ్యవస్థీకరిస్తున్నదీ, రాజ్యాంగ ప్రజాతంత్రం యొక్క నిరంకుశ ధోరణిని ఎలా ముందుకు తీసుకు వస్తున్నదీ పరిశీలించ వలసిన అవసరం వున్నది.

అభివృద్ధి చెందిన పెట్టుబడిదారీ దేశాలు బూర్జువా ప్రజాస్వామ్యం నుండి నిరంకుశ పాలనా రూపాలకు మార్పు చెందడం గురించి 'పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో రాజ్యం' అన్న తన గ్రంథంలో రాల్ఫ్ మిలిబాండ్ పేర్కొంటూ, "ప్రజాస్వామిక సంస్థలను గుండుగుత్తగా కూల్చివేయటం, సమస్త స్వేచ్ఛలను తుంగలో తొక్కటం, అదేవిధంగా ప్రజాతంత్ర చిలుకపలుకులను విడవ వలసిన అవసరం లేకుండానే", ఫాసిజంకన్నా తక్కువ తీవ్రత కలిగిన రూపాల గురించి తెలియ చేశాడు.

1

మైనారిటీలపై తమదైన దాడులతోనూ, ప్రజాతంత్ర హక్కులను, అసమ్మతిని అణచటానికి ఫాసిస్టు పద్ధతులను వుపయోగించటం ద్వారా హిందూత్వ మతతత్వ శక్తులు నిరంకుశత్వానికి ప్రధాన ఆకరంగా నిలచాయి. ప్రపంచీకరణ ప్రభావంతో దుర్మార్గపు రాజకీయాలకు దారి ఏర్పడింది, నయా-ఉదారవాదం వాటికి నూతన శక్తిని యిచ్చింది. భారతదేశంలో హిందూత్వ మతోన్మాదం, ఉదారవాదం ఏకకాలంలో తలెత్తాయి. ఈ రెండూ నిరంకుశ ధోరణులకు ఆజ్యం పోశాయి. రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ్ (ఆరెస్సెస్) అనేది నిరంకుశ హిందూరాష్ట్రలో విశ్వాసాన్ని కలిగి వున్నది.

1998-2004 మధ్య బిజెపీ నేతృత్వాన ఆరేళ్ళపాటు సాగిన ప్రభుత్వ పాలనలో రాజ్యాంగ విభాగాల్లోకి చొరబడేందుకు, విద్యా-సాంస్కృతిక విధానాలను పునర్వ్యవస్థీకరించేందుకూ ఆరెస్సెస్ తీవ్రంగా ప్రయత్నించింది. దశాబ్ద కాలం అనంతరం లోకసభలో పూర్తి ఆధిక్యత రావటంతో విద్యా, సాంస్కృతిక, సామాజిక నిర్మాణాలతోపాటు పలు వ్యవస్థలను మెజారిటీరియన్ పద్ధతుల్లో పునర్నిర్మించటానికి పకడ్బందీ ప్రణాళికను ముందుకు తీసుకు వచ్చింది. కేవలం రాజకీయ రంగంలోనే కాకుండా సామాజిక, సాంస్కృతిక రంగాలలో సైతం నిరంకుశత్వ ధోరణులకు అనుకూలమైన పరిస్థితులను నెలకొల్పింది. పశుమాంస భక్షణపై నిషేధం, తనను తాను నైతిక విలువల కాపలాదారుగా ప్రకటించు కోవటం, తనకు నచ్చని

కళాకారులను, సాంస్కృతిక రూపాలను హిందూ వ్యతిరేకులుగా ప్రకటించటం, ఉన్నత విద్యా సంస్థలపై దాడులు, హిందూత్వ విలువలకు కట్టుబడి వున్నట్లు ప్రకటించవలసిందిగా వాటిపై ఒత్తిడి తేవడం, కళలపై సెన్సార్ విధింపు, కళాకారులను భయకంపితులను చేయటం వంటివన్నీ నిరంకుశత్వ ధోరణులే. వీటన్నిటినీ మించి మత కలహాలు వుండనే వున్నాయి. దేశంలోని పలు ప్రాంతాల్లో యివి వ్యవస్థీకృత రూపాన్ని తీసుకుంటున్నాయి.

నయా-ఉదారవాదం, మతతత్వాల చేరిక నిరంకుశత్వానికి బ్రహ్మాండమైన వుద్దీపనగా పనిచేస్తున్నది. 2014 మే మాసంలో మోడీ ప్రభుత్వం అధికారాన్ని చేపట్టిన తరువాత నిరంకుశ పోకడలు వేగాన్ని వుంజుకున్నాయి. ప్రజాస్వామ్యాన్నీ, బూర్జువా ప్రజాతంత్ర హక్కులను రక్షించటం కోసం వామపక్ష-ప్రజాతంత్ర శక్తులు పోరాడుతున్నాయి. ఎప్పుడైతే బూర్జువాలు ప్రజాస్వామ్యాన్ని అణగదొక్కటానికి చూస్తారో అప్పుడు కార్మిక వర్గమే బూర్జువా ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణకు పూనుకోవాలన్నది మార్క్సిస్టు దృక్పథం.

2

భారతదేశంలో బూర్జువా-ప్రజాస్వామ్య విప్లవ కర్తవ్యాలు అసంపూర్ణంగా మిగిలిపోయిన స్థితిలో పెట్టుబడిదారీ అభివృద్ధి చేతుచేసుకున్నది. దీనితో ప్రజాస్వామ్యాన్ని నియంత్రించే, ప్రజల ప్రజాతంత్ర హక్కులను అణచివేసే ధోరణులు సమాజంలో సర్వేసర్వత్రా వుంటాయి. ప్రపంచవ్యాప్తంగా వచ్చిన మార్పులు ద్రవ్యపెట్టుబడుల పెత్తనాన్ని తీసుకు రావటంతో జాతీయ సార్వభౌమత్వాలపై దాడులు, దేశ-ప్రజా ప్రయోజనాలను రక్షించుకునే జాతి రాజ్యాల సామర్థ్యాన్ని బలహీనపరచటం, లాంఛనగతమైన ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలలో ప్రజాస్వామ్యాన్నీ, ప్రజాతంత్ర హక్కులనూ హరించటం, ప్రజాస్వామ్యాన్ని డొల్లచేయటం, రాజకీయ పార్టీలలో, అలానే రాజకీయ వ్యవస్థలో మార్పులు సంభవించాయి. ద్రవ్య పెట్టుబడుల డిమాండ్ల పరిపూర్తికి పాలక వర్గాలు తహతహలాడుతున్నాయి. మార్కెట్ శక్తులకు వూడిగం చేసే క్రమంలో ఆర్థిక వ్యవస్థలోని అన్ని రంగాలను ప్రైవేటీకరించటం పాలక వర్గాల ప్రథమ కర్తవ్యంగా మారింది.

ప్రజల హక్కులకు సంబంధించి సర్వసత్తాక రాజ్యాంగం క్రింద పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ స్వీకరించినవి బ్రహ్మాండమైన పురోగతికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాయి. పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ తన చట్టబద్ధతనూ, విలువనూ ప్రజామోదం ద్వారా నమ్మపార్జించుకున్నది, ఎన్నికలలో భాగస్వామి అవుతున్నది....రాజకీయ పార్టీలు తమ కార్యక్రమాలను, రాజకీయ వైఖరులను రూపొందించుకునేటపుడు ప్రజల ప్రజాతంత్ర ఆకాంక్షలను నిరంతరం మనసులో వుంచుకోవాలి.

నయా-ఉదారవాదమూ, ద్రవ్య పెట్టుబడుల ఆధిక్యమూ దేశీయంగా బూర్జువా రాజకీయ పార్టీలలో సాధ్య శ్య పెరుగుదలకు దారితీశాయి. పార్టీల మాటలకూ, చేతలకూ మధ్య వ్యత్యాసం అమితంగా పెరిగి పోయింది. ప్రభుత్వాలు మారినప్పటికీ “సంస్కరణల” క్రమం మాత్రం సాగిపోవాలన్నదే నయా-ఉదారవాదం చేసే ప్రధానమైన డిమాండు. దాదాపు రెండు దశాబ్దాలపై నుంచి యీ అవగాహనే కొనసాగుతున్నది. 1991లో నరసింహారావు ప్రభుత్వం నయా-ఉదార వాదానికి తలుపులు తెరచిన నాటినుంచీ ఆ తరువాత వరుసవారిగా వచ్చిన ప్రభుత్వాలు -అవి కాంగ్రెసు నేతృత్వంలోని సంకీర్ణాలు కానివ్వండి, లేదా బిజెపీ నేతృత్వంలోని సంకీర్ణాలు కానివ్వండి, అదీకాకుంటే కాంగ్రేసేతర లౌకిక ప్రభుత్వాలు కానివ్వండి (ఐక్య సంఘటన)- తాము చేపట్టిన ఆర్థిక విధానాలలో కొట్టవచ్చినట్లు కనిపించే సారూప్యతనూ, కొనసాగింపునూ ప్రదర్శించాయి.

ద్రవ్య పెట్టుబడుల ప్రయోజనాలను కాపాడటం, పెట్టుబడుల ప్రవాహానికి సానుకూల పరిస్థితులను కల్పించటం అనేది అధికారంలో వున్న ఏ ప్రభుత్వానికైనా తప్పనిసరి షరతుగా మారింది.

ద్రవ్య పెట్టుబడుల ప్రయోజనాలకూ, సామ్రాజ్యవాదానికీ ప్రాణాధారమైన విషయాలకు మద్దతు యివ్వడంలో అన్ని బూర్జువా పార్టీలు కాస్త అటూయిటుగా ఒకేరకమైన వైఖరిని తీసుకుంటున్నాయి; వీటిల్లో ద్రవ్యరంగ సరళీకరణ, ప్రభుత్వరంగ సంస్థల వాటాల విక్రయం, మౌలిక సేవల ప్రైవేటీకరణ అనేవి వున్నాయి. నయా-ఉదారవాదం ఆదేశించే స్థూల ఆర్థిక విధానాలను బూర్జువా రాజకీయ పార్టీలు మరోమాట లేకుండా తలకెత్తుకున్నాయి. అత్యున్నతాధికార యంత్రాంగంలో అవినీతి,

కార్పొరేట్ ప్రసారమాధ్యమం మద్దతుతో నయా-ఉదారవాద ఆధిపత్యం మరింతగా దృఢపడింది.

నయా-ఉదారవాద విధానాలపట్ల తలెత్తిన రాజకీయ ఐక్యత బూర్జువా రాజకీయ పార్టీల పాత్రలోనూ, స్వభావంలోనూ మార్పును తీసుకు వచ్చింది. ఉన్నత జీవితం, ఆహారం, ఇల్లు, విద్య, ఉపాధి, ఆరోగ్యం, మౌలిక సేవల వంటి ప్రజల ఆకాంక్షలపట్ల రాజకీయ పార్టీలు స్పందించటం తప్పనిసరి అయింది. తమ ఎన్నికల ప్రణాళికలో వీటికి స్థానాన్ని కల్పించాల్సి వస్తున్నది, యీ ప్రణాళికలు, వాగ్దానాలు ద్విముఖమైనవి. బూర్జువా పార్టీలు ఒకవైపున తమ ఆర్థిక విధానాలలో నయా-ఉదారవాద విధానాలకు అంటిపెట్టుకుని వుంటూనే, మరోవైపున ప్రజల అవసరాలను, ఆకాంక్షలను తీరుస్తామంటూ వాగ్దానం చేస్తున్నాయి. రాష్ట్రాధికారానికి ఎన్నికైనట్లయితే, ఆ బూర్జువా పార్టీ ఏవో కొన్ని సామాజిక సంక్షేమ చర్యలను చేపట్టి కాసిన్ని మెతుకులను విదిలిస్తుంది. దీనినే ప్రజల అవసరాలకు స్పందించడంగా చెప్పుకుంటుంది. ఇదే సమయంలో సంపదలను పోగేసు కోవడానికి బడా పెట్టుబడిదారులకు, గ్రామీణ సంపన్నులకు పూర్తి స్వేచ్ఛను యిస్తుంది. కాగా, బడా వాణిజ్యవేత్తల, పాలక రాజకీయవాదుల మధ్య కుదిరిన అపవిత్ర పొత్తు ఫలితంగా పాలక రాజకీయ వాదులకు సంభావనలు బాగానే ముడ్తాయి.

రాజకీయాలు అంతకంతకూ వ్యాపారంగా మారుతున్నాయి. వాణిజ్య రంగంలో వున్నవారు రాజకీయాలలో చేరుతున్నారు. ఈ ధోరణి స్థానిక సంస్థలలో ప్రారంభమై పార్లమెంటు వరకు విస్తరించింది. జిల్లా సంస్థలకు, శాసన సభలకు, పార్లమెంటుకు ఎన్నికవుతున్న వాణిజ్యవేత్తల లేదా పెట్టుబడిదారుల సంఖ్య పెరుగుతున్నది. గ్రామీణ ధనికులు, మధ్యం వ్యాపారులు, కంట్రాక్టర్లు, బడా వ్యాపారులు బూర్జువా పార్టీలలో వివిధ స్థాయిల్లో ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. ఈ పరిణామం బూర్జువా పార్టీల పొందికలోనూ, వారి వర్గ ప్రయోజనాలలోనూ మార్పులు తీసుకు వచ్చింది. ఒక వైపున బడా బూర్జువాలు యిప్పటికీ ప్రధానంగా బిజెపీ, కాంగ్రెసు పార్టీల ద్వారా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నప్పటికీ, గణనీయమైన రీతిలో బడా వాణిజ్యవేత్తలు ప్రాంతీయ, రాష్ట్ర స్థాయిల్లో ప్రాంతీయ పార్టీలకు మద్దతు పలుకుతూ, వాటిని వుపయోగించు కుంటున్నాయి.

నయా-ఉదారవాద ఆధిపత్యంలో వచ్చిన యీ మార్పులు బూర్జువా పార్టీలలో సజాతీయ క్రమాన్ని వేగిరం చేశాయి. తదనుగుణంగానే, నయా-ఉదారవాద మార్గం మినహా మరొక మార్గం లేదనటంలో పాలక వర్గం ఏకాభిప్రాయంతో నిలచింది. ప్రజలలోని వివిధ తరగతుల వారికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ రాజకీయ పార్టీలు నిర్వహించే పాత్ర క్రమంగా హరించుకు పోతున్నది. పార్టీలలో అంతర్గత ప్రజాస్వామ్యం లేకపోవటంతో అత్యధిక బూర్జువా పార్టీలు తమ ప్రాతినిధ్య స్వభావాన్ని కోల్పోతున్నాయి. అధిక భాగం పార్టీలు కుటుంబ పార్టీలుగా మార్పు చెందుతున్నాయి. ఇది రాజకీయాలు వ్యాపారంగా మారటాన్ని తెలియ చెప్పున్నది. రాజకీయంగా తమకున్న పలుకుబడిద్వారా ఆస్తులు కూడపెట్టుకున్న పార్టీ నాయకులు వాటిని రక్షించు కోవటానికీ, వారసులకు సంక్రమింప చేయటానికి వీలుగా తమ కుటుంబ సభ్యులకు రాజకీయ వారసత్వాన్ని అందివ్వటమేకాక, భావితరం రాజకీయ నాయకులుగా మారేలా శిక్షణ యిస్తున్నారు.

రాజకీయాలలోని దిగజారుడుతనం పార్లమెంటరీ వ్యవస్థలలో సైతం కన్పిస్తున్నది. అత్యున్నత స్థాయిలో నయా-ఉదారవాదం పెంచి పోషించిన అవినీతి ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ మూలాలనే దెబ్బతీసింది. ప్రైవేటు ప్రయోజనాల కోసం ప్రభుత్వ విధానాలు రూపొందేలా దేశ పరిస్థితిని అవినీతి దిగజార్చి వేసింది. నయా-ఉదారవాద శకంలో అంతకంతకూ అన్ని తరహాల వ్యాపారవేత్తలు, బడా పెట్టుబడిదారులు పార్లమెంటు సభ్యులుగానూ, యితర చట్టసభల సభ్యులుగానూ మారుతున్నారు. కేంద్రమంత్రి వర్గంలోని పలువురు మంత్రులు వ్యాపారాలు కల్గిన రాజకీయవేత్తలు. ఈ అపవిత్ర కూటమి నుంచే ప్రయోజనాల మధ్య ఘర్షణలు, అవినీతి పుట్టుకువచ్చి పెరుగుతున్నది.

ఆర్థిక, విధాన రూపకల్పన విషయాలకు సంబంధించిన ప్రధానాంశాలు పార్లమెంటు వెలుపలనే వుండి పోతున్నాయి. విదేశాలతో జరిగే ఒడంబడికలకు, ఒప్పందాలకు పార్లమెంటు ఆమోదాన్ని తీసుకోవటం లేదు. ఏ ప్రభుత్వమైనా దేశ సార్వభౌమత్వాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా అమ్మివేయగలదు. పార్లమెంటు యీ విషయంలో ఏమీ చెప్పలేక పోతున్నది. పార్లమెంటు ఆమోదం లేకుండానే డబ్ల్యు.టి.ఓ. ఒప్పందం, ఇండో-అమెరికా న్యూక్లియర్ ఒడంబడిక, ఇండో-అమెరికా

రక్షణ ఒప్పందాలపై సంతకాలు జరిగాయి. విదేశీ పెట్టుబడులకు సంబంధించి బహుళ రిటైల్ బ్రాండ్ల వంటి కీలక ఆర్థిక విధానాలు సైతం పార్లమెంటు అనుమతి అవసరం లేకుండానే వునికిలోకి వచ్చాయి.

పార్లమెంటుకు వుండే ప్రాధాన్యం నానాటికీ హరించుకు పోతోంది. 1952-1972 మధ్య లోకసభ సగటున ఏడాదికి 120 రోజులపాటు సమావేశమైంది. 1991-2010 మధ్య గడచిన దశాబ్ద కాలంలో సమావేశ కాలం సగటున ఏడాదికి 70 దినాలకు తగ్గిపోయింది. ఈ తగ్గుదల సభ సజావుగా జరగక పోవటంవల్ల సంభవించలేదు. ఉద్దేశ పూర్వకంగానే పార్లమెంటు సమావేశాల కాలాన్ని తగ్గిస్తున్నారు. ఈ రకమైన తగ్గింపుకు మంచి వుదాహరణగా ఆర్డినెన్స్ల జారీ పెరగటాన్ని చూపించవచ్చు. నయా-ఉదారవాదం క్రింద పశ్చిమ ఐరోపాలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని తొత్తడం చేయటం, కార్యక్రమ రహితంగా రాజకీయ పార్టీలు తయారు కావటాన్ని చూస్తూనే వున్నాము. ఈ ధోరణులను భారతీయ పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యంలోనూ, పార్టీల విధానంలోనూ చూడవచ్చు.

3

నయా-ఉదారవాదం నుంచి వుట్టుకు వచ్చిన నిరంకుశత్వ ధోరణి, రాజ్యాంగాన్ని సవరించటం ద్వారా రాజకీయ వ్యవస్థ లక్షణాలలో మార్పులు తేవాలని డిమాండు చేయటంలో కన్పిస్తుంది. “స్థిరత్వము”, “బలమైన ప్రభుత్వము” అత్యంత ఆవశ్యకాలుగా మారాయి. అధ్యక్షతరహా పాలన కావాలన్న డిమాండు అంతకు మునుపెన్నడూలేని రీతిలో 1990లలో ముందుకు వచ్చింది. ఈ ప్రతిపాదనకు బిజెపీ వెన్నుదన్నుగా నిలచింది. ఎల్.కె. అద్వానీ దీనిని బలంగా ముందుకు తీసుకు వచ్చాడు.

ఈ వ్యవస్థపై సమీక్ష నిమిత్తం పదవ లోకసభ స్పీకర్ శివరాజ్ పాటిల్ ఒక చర్చా పత్రాన్ని పంపిణీ చేశారు. దీనికి సంబంధించి ప్రతిపాదించిన మార్పుల్లో ఒకటి ఐదేళ్ళ లోకసభ కాలానికి హామీ యివ్వటం. మధ్యంతరంగా సభను రద్దు చేయగూడదు; మిత్ర పార్టీలతో కలుపుకుని మూడింట రెండువంతుల ఆధిక్యతతో ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి, అలా చేయటంలో విఫలమైన పక్షంలో పార్లమెంటు వెలుపల వారితోగానీ లేదా “రాజ్యాంగాధిపతుల” సహాయంతోగానీ అధ్యక్షుడే

ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాడు. రాజకీయ పార్టీల ప్రాతిపదికపై ఏర్పడిన పార్లమెంటరీ విధానాన్ని కుదించటమే దీని అసలు వుద్దేశం. అధ్యక్ష తరహా ప్రభుత్వం అనేది రాష్ట్రపతి కార్యనిర్వాహక అధికారాలను సంక్రమింప చేసుకునే నిరంకుశత్వ రూపం.

రాజ్యాంగాన్ని వుపయోగించుకుని పార్లమెంటరీ వ్యవస్థను మార్పు చేయాలన్న దశాబ్ద కాలపు ప్రయత్నాలు సఫలీకృతం కాలేదు. సరేంద్ర మోడీవంటి వ్యక్తిని కార్యనిర్వాహక అధికారాలతో భారతదేశపు అధ్యక్షునిగా వుంచటమే ఆరెస్సెస్-బిజెపీ కూటమి లక్ష్యం. అయితే, బలమైన పునాదిని కలిగివున్న మన పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థా, అపారమైన బహుళత్వానికి స్థానాన్ని కల్పించిన దాని శక్తిసామర్థ్యాలూ, నిరంకుశత్వ వ్యవస్థను స్థాపించాలని చూసే ఎత్తులను తిప్పికొట్టాయి. దీనితో నిరంకుశత్వ పాలనను స్థాపించేటందుకై జరిపే ప్రయత్నాలు కొంతకాలంపాటు వాయిదా పడ్డాయి. రాజకీయ వ్యవస్థతోపాటు, పలు రంగాలలో నిరంకుశ పోకడలను ప్రవేశపెట్టే ప్రయత్నాలు ప్రారంభమయ్యాయి.

జాతీయ భద్రతా వ్యవస్థ నిర్మాణం కూడా రూపుదిద్దుకున్నది. 1980లో ఉగ్రవాద కార్యకలాపాలు పెరగటంతో బలమైన జాతీయ భద్రతా వ్యవస్థకు మరింత బలం సమకూరింది. ఇప్పటికే ప్రివెంటివ్ డిటెన్షన్ కు మన రాజ్యాంగంలో (22వ అధికరణం) అవకాశం వున్నది. రాజ్యాంగాన్ని ప్రకటించిన వెనువెంటనే చట్టం కూడా వచ్చింది. పి.డి. చట్టం (1950) తరువాత చట్టబద్ధ రక్షణలను, హక్కులను అణచివేసే చట్టాలు, అంటే, ఎన్.ఎస్.ఐ, టాడా, పోటా వంటివి వచ్చాయి. చివరగా 2008లో చట్ట వ్యతిరేక కార్యకలాపాల నిరోధక చట్టం వచ్చింది. కార్మిక సంఘాలకు చెందిన వారినీ, ప్రతిపక్ష పార్టీల కార్యకర్తలనూ అరెస్టు చేయడానికి యీ చట్టాలను వినియోగించారు. వీటిని అడ్డం పెట్టుకుని వేలమందిని అరెస్టు చేశారు. కొద్దిమందిపై మాత్రమే విచారణ జరిగింది. అతి తక్కువ మందిని మాత్రమే న్యాయస్థానాలు దోషులుగా నిర్ణయించాయి. ప్రభుత్వ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా నిరసన తెలిపే వారిని అరెస్టు చేసేందుకూ, లేదా, యీ విధానాలు ప్రజల జీవితాలను ఎలా దెబ్బతీసేదీ తెలియచెప్పేవారినీ అరెస్టు చేసేందుకుగాను భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని క్లాజులను (అంటే దేశానికి వ్యతిరేకంగా యుద్ధాన్ని ప్రకటించే వారిపై పెట్టేవి) వుపయోగిస్తున్నారు.

ముస్లిం యువజనులు, ఆదివాసీ ప్రజలు నిరంకుశ చట్టాలకు లక్ష్యాలుగా మారుతున్నారు. ఉగ్రవాద ఘటనలు సంభవించినప్పుడు వందలమంది ముస్లిం యువకులను తప్పుడుతనంగా యిరికించి, దీర్ఘకాలంపాటు నిర్బంధించి ఆ తరువాత విడుదల చేస్తున్నారు. మావోయిస్టు హింసాకాండను ఎదుర్కొనే పేరుతో ఆదివాసీలను కస్టడీలోకి తీసుకుని వారిని కూడా యీ చట్టాల కింద నిర్బంధిస్తున్నారు. పోలీసులు, భద్రతా దళాలు ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తున్నాయి. ఉగ్రవాదాన్నీ, మావోయిస్టులను యెదుర్కొనే పేరుతో తప్పుడు ఎదురు కాల్పుల ఘటనలు, అక్రమ నిర్బంధాలు, కస్టడీలో చిత్రహింసలు సర్వసాధారణమయ్యాయి. జమ్ము-కాశ్మీర్లోనూ, ఈశాన్య రాష్ట్రాలలోనూ సాయుధ దళాల ప్రత్యేక అధికారాల చట్టం అమలులో వున్నది. ఈ చట్టం సాయుధ దళాలకు విపరీతమైన అధికారాలను కట్టబెట్టింది. తత్కారణంగా అనేకమంది అమాయక ప్రజలు హతమవుతున్నారు.

నయా-ఉదారవాదం “సానుకూల శ్రమశక్తి”ని డిమాండు చేస్తుంది. కార్మిక సంఘాలను బలహీనపరచటమే దాని లక్ష్యం. మోడీ ప్రభుత్వం నిరంకుశత్వాన్ని స్థాపించే క్రమంలో భాగంగా కార్మికుల హక్కులను అణచివేసి, కార్మిక సంఘాలను నియంత్రించే ప్రతిపాదనలను, సవరణలను ముందుకు తీసుకు వచ్చింది. ఇప్పటికే యీ మార్పులను రాజస్థాన్, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాలలోని బిజెపీ ప్రభుత్వాలు అమలులోకి వచ్చేలా శాసనాలను చేశాయి.

బహిరంగ నిరసనలకూ, రాజకీయ సమీకరణలకు వున్న అవకాశాలు అంతకంతకూ కుదించుకు పోతున్నాయి. నయా-ఉదారవాదం ప్రవేశంతో సభల యేర్పాటునూ, నిరసనలను, రాజకీయ ప్రచారాలను అణచివేయడం పెరుగుతున్నది. కార్యనిర్వాహక వర్గం జోక్యం చేసుకోలేని చోట అత్యున్నత న్యాయస్థానం ప్రజల హక్కులను అణచివేయటంలో చురుకుగా వ్యవహరిస్తున్నది. బంద్లు చట్టవిరుద్ధమంటూ 1997లో కేరళ హైకోర్టు ప్రకటించింది. దీనిని సుప్రీం కోర్టు ఆమోదించింది. ఒక ఏడాది తరువాత హర్తాళ్ళపై కూడా నిషేధం వేటుపడింది. పలు బహిరంగ స్థలాల్లో సభలను, ప్రదర్శనలను న్యాయస్థానాలు నిషేధించాయి. ఈ స్థలాల్లో అత్యధిక భాగం యిప్పటివరకు ప్రజా సమీకరణకు సంప్రదాయకంగా వుపయోగపడుతున్నవే. పని స్థలాలకు సమీపంలో సమ్మెలను, సభలను నిషేధిస్తూ

న్యాయస్థానాలు వుత్తర్యులను యిచ్చాయి.

మొత్తంమీద చూసినట్లయితే ప్రజాతంత్ర హక్కుల అణచివేత, పౌరహక్కుల హరణం, బహిరంగ నిరసనలకున్న అవకాశాలను కుదించటం జరుగుతున్నది. ఈ చర్యలు, బూర్జువా ప్రజాతంత్ర రాజ్యాలలో చట్టబద్ధంగా వున్న అణచివేత చర్యలను దాటి చాలా ముందుకు వెళ్ళాయి. రాజ్య వ్యవస్థలో సాధారణంగా వుండే అణచివేత చర్యలను దాటి మరింత అణచివేతకు నిరంకుశత్వం అవకాశాన్ని కల్పిస్తుంది.

4

మతతత్వ, నిరంకుశత్వాలకు వ్యతిరేకంగానూ, ప్రజాస్వామ్యానికి అనుకూలంగానూ సాగే పోరాటాన్ని నయా-ఉదారవాద పెట్టుబడిదారీ వ్యతిరేక పోరాటంతో ఎలా ముడివేయాలన్నదే యిక్కడున్న అసలు ప్రశ్న. భారతదేశంలో ప్రజాప్రాతినిధ్య ప్రజాస్వామ్యం, అంటే, పార్లమెంటరీ విధానం హరించుకు పోతున్నది. ఎన్నికల్లో పెద్దయెత్తున డబ్బును గుమ్మరించటం ద్వారా ప్రజాస్వామ్య అవరణలో వామపక్షాలకు చోటులేకుండా చేయాలని నయా-ఉదారవాదం యత్నిస్తున్నది.

ఏదియేమైనప్పటికీ పార్లమెంటరీ ఎన్నికల విధానంలో ప్రజాతంత్ర అవకాశాలన్నీ లుప్తమైపోయినట్లు భావించడం పొరపాటే అవుతుంది. లాంఛనగతమైన పార్లమెంటరీ వ్యవస్థలో సైతం ప్రజాస్వామ్యం కోసం వుద్యమించవలసిందే. పార్లమెంటరీ ప్రజాతంత్ర వ్యవస్థలో ప్రజలు తమ హక్కులను, అవెంత పరిమితంగా వున్నప్పటికీ, వాటిని అంత సులభంగా విడచి పెట్టబోరన్న విషయాన్ని అత్యవసర పరిస్థితి అనంతరం 1977లో జరిగిన ఎన్నికలలో ఇందిరా గాంధీ ప్రభుత్వ ఓటమి గుర్తు చేస్తున్నది. పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యాన్ని తొత్తడం చేస్తూ, ప్రజల ఆకాంక్షల నుంచి వేరుపడుతున్న తరుణంలో ప్రజాస్వామ్యం కోసం పోరాటాన్ని కేవలం పార్లమెంటరీ వ్యవస్థకే పరిమితం చేయటమంటే, అది పెద్ద తప్పే కాగలదు, అంతేకాక సంస్కరణాత్మక భ్రమే అవుతుంది.

నయా-ఉదారవాద వ్యతిరేక పోరాటం, అంటే, ప్రత్యామ్నాయ కార్యక్రమం దిశగా, అనగా నయా-ఉదారవాద మార్గం నుంచి సంపూర్ణంగా మళ్ళీ దిశగా కార్మిక జనావళిని నడిపించాలి, అదే ప్రధాన పోరాట రంగం కావాలి. నిరంకుశత్వ ఆధిపత్యానికీ, భావజాలానికీ నయా-ఉదారవాదం పురిటిగడ్డగా వున్నందున, యీ

యుద్ధ క్షేత్రంలోనే నిరంకుశత్వాన్ని ఎదిరించి ఓడించాలి.

నిరంకుశత్వానికి మరొక వనరుగా వున్న, ముఖ్యంగా హిందూత్వ మతోన్మాదానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడాలి. శ్రమ జీవుల జీవనాధారాలను, హక్కుల రక్షణ కోసం సాగే పోరాటాన్ని మతతత్వ వ్యతిరేక శక్తులపై జరిగే పోరాటంతో మిళితం చేయాలి. తీవ్రమైన సామాజిక, ఆర్థిక అసమానతలు మతతత్వానికి ఆజ్యం పోస్తున్నాయి. విచ్ఛిన్నకర మతోన్మాదానికి వ్యతిరేకంగా ప్రజానీకాన్ని సమీకరించాలంటే ప్రజలెదుర్కొంటున్న నిజమైన ఆర్థిక సమస్యలను పట్టించు కోవలసి వుంటుంది.

బిజెపీని ప్రజల నుంచి వేరుచేసి, ఓడించేటందుకు ఎన్నికల సమరం అవసరమే అయినప్పటికీ భావనా ప్రపంచంలోనూ, సామాజిక, సాంస్కృతిక రంగాలలో చురుకుగా వుంటున్న మతతత్వాన్ని ఓడించటానికి అదౌక్యమే చాలదు. ఈ రంగాలలో మరింత జోక్యం ఎంతైనా అవసరం. నయా-ఉదారవాదం, హిందూత్వ అనేవి సామాజిక అణచివేతకు గురవుతున్న ప్రజల ప్రయోజనాలకు హాని కల్గిస్తాయి. దళితుల, ఆదివాసీల, మహిళల, మైనారిటీల హక్కుల ప్రమాదంలో పడ్డాయి, ప్రత్యేకించి వారి సమానత్వ హక్కును తోసిపుచ్చటం జరుగుతున్నది. వర్గ ప్రాతిపదికపై జరిగే పోరాటాలకు, సామాజిక పోరాటాలకు మధ్య సజీవమైన సంబంధం వున్నది. ఈ సంబంధాన్ని బలోపేతం చేయాలి.

నయా-ఉదారవాద సామ్రాజ్యవాదానికీ, మతతత్వానికీ వ్యతిరేకంగా నికరమైన శక్తిగా వున్న వామపక్షాలు, మోడీ తరహా నిరంకుశత్వ వ్యతిరేక పోరాటంలో ప్రజాతంత్ర శక్తులను సమీకరించటంలో కీలక పాత్రను నిర్వహించాలి.

భారతదేశంలో బిజెపి నకిలీ, కుమూనా జాతీయవాదం

-కిరణ్

తనను తాను “జాతీయవాద” సంస్థగా చెప్పుకునేందుకై ఆరెస్సెస్ నానా తిప్పలు పడుతున్నది. నిజానికి అది సాగించే వున్నత్ర పూరిత ప్రచారం యితరులకన్నా తాను యెలా యెక్కువో చెప్పేటందుకు వుద్దేశించినది మాత్రమే. ఇది చెప్పుకునే ‘జాతీయతా వాదం’లోని నిజమైన సారాంశం యేమిటి? స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో ఆరెస్సెస్ కు ఎలాంటి పాత్రా లేదని పరిశోధకులు ఎప్పుడో రుజువు చేశారు. పెద్దగా వెలుగులోకి రాకుండా వుండి, బహిర్గతం చేయవలసిన అంశం ఏమిటంటే, ఆర్థిక విధానాల విషయంలో సంఘపరివార్ నిర్వహిస్తున్న పాత్ర యేదైనా కావచ్చుగాని జాతీయతావాదంతో కూడుకున్నది మాత్రం కాదు.

1991 నుంచి కేంద్రంలో వరుసవారిగా ఏర్పడిన ప్రభుత్వాలు నయా-ఉదారవాద ఆర్థిక విధాన కార్యక్రమాన్ని బలంగా ముందుకు తీసుకువచ్చాయి. విదేశీ వస్తువులకు, పెట్టుబడులకు భారతదేశపు మార్కెట్లను, పరిశ్రమలను తెరిచివుంచే కీలక చర్యయిది. ప్రధానంగా యిది కస్టమ్స్ సుంకాన్ని క్రమేణా తగ్గించటం ద్వారా సంభవిస్తుంది. దిగుమతులకు మార్గం సరళమవుతుంది. తత్ఫలితంగా విదేశీ పెట్టుబడులు ప్రవేశించే రంగాలు, ప్రతి రంగంలోనూ ప్రవేశించే విదేశీ పెట్టుబడుల మొత్తాలు పెరుగుతాయి. గత పాతికేండ్ల కాలంలో సుమారుగా ఎనిమిది సంవత్సరాల పాటు బిజెపీ నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వమే వున్నది. మొదటిసారి 1998 నుంచి 2004

వరకు అటల్ బిహారీ వాజపేయి నాయకత్వాన బిజెపీ ప్రభుత్వం ఏర్పడగా, రెండవదఫా గత ఏడాదిన్నరగా నరేంద్ర మోడీ నేతృత్వాన ప్రభుత్వం నడుస్తున్నది. ఈ రెండు సందర్భాలలోనూ నయా-ఉదారవాద కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకు పోవటంలో కాంగ్రెసు వలెనే బిజెపీ కూడా వుత్సాహాన్ని ప్రదర్శించింది.

అయితే, ఒక్క తేడా ఏమంటే బిజెపీ అప్పుడప్పుడు “స్వదేశీ” చిలుక పలుకులు పలకటం. అయితే యిది ఒక మినహాయింపు మాత్రమే, సంస్కరణలపట్ల ప్రజలలో పెద్దగా సానుకూలత లేదన్న విషయాన్ని గుర్తించిన తరువాతనే దానికి స్వదేశీ మంత్రం గుర్తుకు వచ్చింది. స్వదేశీ విషయంలో సంఘపరివార్ కపటాన్ని గుర్తించటం చాలా అవసరం. స్వదేశీ జాగరణ్ మంచ్‌ను 1991లో ఆరెస్సెస్ స్థాపించింది. అప్పటిలో పి.వి. నరసింహారావు నాయకత్వంలోని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన సంస్కరణలపట్ల ప్రజల్లో పెల్లుబికిన అసంతృప్తిని సొమ్ము చేసుకునే వుద్దేశంతోనే ఆరెస్సెస్ దీనిని స్థాపించింది. ఆర్థిక విధానాల విషయంలో తనను తాను జాతీయవాదిగా చెప్పుకునేందుకే ఎన్‌జెఎంను ఆరెస్సెస్ అడ్డం పెట్టుకుంది. కాని, చిరుత పులి తన చారలను ఎంతోకాలం దాచలేదు, స్వదేశీ లేదా జాతీయతావాద అజెండాపట్ల ఆరెస్సెస్ రాజకీయ అవతారమైన బిజెపీకి పైపై సానుభూతి మాత్రమే వున్నదని అటు వాజపేయి ప్రభుత్వమూ, యిటు మోడీ ప్రభుత్వమూ చేపట్టిన చర్యలు నిస్సందేహంగా తెలియ చేశాయి.

అలుపెరుగని బేహారి: మోడీ

ప్రధానమంత్రిగా మోడీ యిప్పటి వరకు రెండు డజన్లకు పైగా విదేశీ పర్యటనలు జరిపారు. భారతదేశంలో పెట్టుబడులు పెట్టండి, మా దేశంలో వ్యాపారం చేయాలనుకునే విదేశీ సంస్థలన్నిటికీ అన్ని సౌకర్యాలను కల్పిస్తామని ప్రపంచానికి తెలియ చెప్పటమే యీ పర్యటనల వెనుకవున్న వుద్దేశం. విదేశీ పెట్టుబడిదారులను ఆకర్షించేటందుకై యీ ప్రభుత్వం చూపుతున్న బరితెగింపుకు వుదాహరణగా యిటీవల 15 రంగాలలో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల విధానాన్ని సరళీకరించటాన్ని చెప్పవచ్చు. వ్యూహాత్మకంగా ఎంతోప్రాధాన్యం కలిగివున్న రక్షణ, రైల్వేలువంటి రంగాలలోకి సైతం విదేశీ పెట్టుబడులను ఆహ్వానిస్తున్నారు.

అంతర్జాతీయ పెట్టుబడులను ఆకర్షించటానికిగాను మోడీ ప్రభుత్వం

నిర్దిష్టమైన పలుచర్యలను చేపట్టింది, భారతదేశంలో వ్యాపారం చేయటం చాలా సులువని తెలియచెప్పటమే వీటి లక్ష్యం. గత ఏడాది అమెరికా పర్యటన సందర్భంగా అమెరికా అధ్యక్షుడు బరాక్ ఒబామా, మోడీలు చేసిన సంయుక్త ప్రకటనను యిందుకు వుదాహరణగా తీసుకోవచ్చు: “వాణిజ్య విధాన వేదికలో భాగంగా నిర్ణయాధికార, సాంకేతిక స్థాయి సమావేశాలతో కూడిన వార్షిక అత్యున్నత మేధో సంపద కార్యచరణ బృందాన్ని ఏర్పాటు చేయటానికి నాయకులు కట్టుబడ్డారు”. ఈ ప్రకటన వర్ధమాన ప్రపంచంలో భయాలను రేకెత్తించింది. ఎందుకంటే, తమ బహుళజాతి ఔషధ కంపెనీలకు అనుగుణంగా వుండేలా కఠినమైన పేటెంటు చట్టాలను రుద్దేటందుకే యిలాంటి వేదికలను అమెరికా వుపయోగించుకుంటుంది. ప్రజలు వినియోగించే మందుల ఖరీదు పెరిగిపోతోంది. ద్వైపాక్షిక ఒప్పందంలో బహుముఖ అంశాన్ని భాగం చేయటానికి అంగీకరించటం ద్వారా బడా ఔషధ కంపెనీల ప్రయోజనాలను కాపాడటానికి సిద్ధంగా వున్నట్లు మోడీ ప్రభుత్వం పచ్చజెండా వూపినట్లయింది. భారతదేశానికి సరికొత్త మేధోసంపద హక్కుల విధాన ముసాయిదాను తయారు చేసేటందుకై ప్రభుత్వం ఏర్పరిచిన బోర్డు భారత న్యాయస్థానాలలో బహుళజాతి సంస్థలకు ప్రాతినిధ్యం వహించే న్యాయవాదులతో నిండిపోయింది. పౌర సమాజానికి చెందిన వారికీ, మేధోహక్కుల వ్యవహారంలో చురుకుగా పనిచేస్తున్న విద్యాధికులకూ యీ బోర్డులో స్థానాన్ని కల్పించలేదు. భారతదేశంలో ఆవిష్కరణలకు హామీ వుండాలంటే మేధోహక్కుల పరిరక్షణ (ప్రజలను దెబ్బతీసి తయారీదారుకు సహాయపడే పేటెంటు చట్టాల గురించి పెద్దగా పట్టించుకోకుండానే) అన్న భావనే ఏకైక మార్గమని చెప్పే ముసాయిదా ఆందోళనలను లేవనెత్తటం చూస్తే కాస్త ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది.

విదేశీ పెట్టుబడిదారులను ఆకర్షించటానికి మోడీ ప్రభుత్వం విసురుతున్న మరో తురుపు ముక్క “సానుకూలమైన కార్మిక చట్టాలు” ఈ మాటకు అర్థమేమిటో రాజస్థాన్‌లోని బిజెపీ ప్రభుత్వం చాలా స్పష్టంగా తెలియ చెప్పింది. కొన్ని వార్తల ప్రకారం తెలిసేదేమంటే, రాజస్థాన్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకు వచ్చిన కార్మిక వ్యతిరేక సంస్కరణలు కేంద్రానికి నమూనాగా వుపయోగ పడతాయి. వీటిల్లో అత్యధిక ప్రమాదకరమైన మార్పు యేమంటే 300ల కన్నా తక్కువమంది పనిచేసే సంస్థల్లో వుద్యోగులను తమ అభీష్టం మేరకు యాజమాన్యం తొలగించవచ్చు. అయితే,

నష్టపరిహారం ఎక్కువగా వుంటుందని చెప్పటం ద్వారా యీ చేదుమాత్రకు పంచదార పూతను అద్దే ప్రయత్నం చేశారు. 2009 లెక్కల ప్రకారం భారతదేశంలోని వస్తు తయారీ పరిశ్రమల్లోని 84 శాతంలో 50 మంది, లేదా అంతకన్నా తక్కువ మంది పనిచేస్తున్నట్లు అధ్యయనాలు తెలుపుతున్నాయి. అంటే, 300 మందికి పైగా కార్మికులు పనిచేసే సంస్థలు చాలా తక్కువగా వుంటాయన్న మాట. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే పైన పేర్కొన్న సంస్కరణ శ్రామికులను చావుదెబ్బ తీసేదికాగా, పెట్టుబడిదారుల చేతిలో పడునైన ఆయుధంగా వుంటుంది. ఏదియేమైనప్పటికీ, విదేశీ పెట్టుబడిదారులను బుజ్జగించేటందుకై జాతిజనుల్లో అత్యధికులను దెబ్బతీసే యీ విధానాన్ని యిప్పటి కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందుకు తీసుకు వస్తుంది.

కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి అరుణ్ జైట్లీ మొట్టమొదటి బడ్జెట్ ప్రసంగంలో విదేశీ పెట్టుబడుల విషయంలో నూతన ప్రభుత్వ వైఖరిని యీ విధంగా తెలిపారు. “పలు రంగాలలో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులనేవి దేశీయ వస్తు తయారీ రంగాన్ని పెంపొందించటానికీ, వుద్యోగ కల్పనకూ తోడ్పడే అదనపు వనరు మాత్రమే”. విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులను ఎంపిక చేసిన రంగాల్లోకే ఆహ్వానిస్తామని ఒకవైపున చెప్తూ, మరోవైపున రక్షణరంగ ఉత్పత్తుల రంగంలోనూ, బీమా రంగంలోనూ విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల పరిమితిని 26 శాతం నుంచి 49 శాతానికి పెంచుతున్నట్లు ప్రకటించాడు. ఇతర రంగాలలో సైతం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులను సరళీకరించే చర్యలను చేపడతామని ఆయన ప్రకటించాడు.

అయితే, యీ రంగాలలో మోడీ ప్రభుత్వ చర్యలు ఎంతమాత్రం నూతన దిశకు చెందినవి కావు. 1991 నుంచీ కాంగ్రెసు, బిజెపీ నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వాలు చేపట్టినవే. నయా వుదారవాద అజెండాను బలంగా ముందుకు తీసుకువెళ్ళే విధానం కూడా కొంతకాలం నుంచి వస్తున్నదే. ఈ ప్రభుత్వాలు చేపట్టిన యీ విధానాల నికర ఫలితమేమంటే, అత్యున్నత స్థాయి భారతీయ సంస్థలలో విదేశీ సంస్థాగత పెట్టుబడిదారులు (ఎఫ్ఐఐ), లేదా, అంతర్జాతీయ ద్రవ్య పెట్టుబడులు ప్రస్తుతం 30 శాతం వాటాలపై అదుపును కలిగి వున్నాయి. మార్కెట్ దిశను నిర్దేశించేటంతగా స్టాక్ మార్కెట్పై యివి అదుపును కలిగి వున్నాయి. మార్కెట్ కదలికల గురించి మనమేమీ నిదుర చెడగొట్టు కోవలసిన అవసరం లేదు. కాని, ద్రవ్య పెట్టుబడుల

అధిపత్యం మన ఆర్థిక విధాన నిర్ణయంపై హానికర ఫలితాన్ని చూపగలదు. ఇవి వాస్తవానికి అస్థిర స్వభావం కలిగి వున్నవైనందున కొద్ది సమయంలోనే బయటకు వెళ్ళిపోగలవు. త్వరితగతినీ తరలిపోయే అవకాశం యీ పెట్టుబడులకు వున్నందున ప్రభుత్వాలను బెదిరించే శక్తి వీటికున్నది. మారకపు రేట్లపై ఒత్తిడి తెచ్చి ఆర్థిక వ్యవస్థను అస్థిర పరచగలవు. ఆర్థికవిధాన నిర్ణయంలో దేశ సార్వభౌమత్వానికి అతి పెద్ద ప్రమాదంగా ద్రవ్య పెట్టుబడులను పలువురు ఆర్థిక వేత్తలు భావించటానికి కారణమిదే. జాతీయవాదం గురించి బిజెపీ ఎన్ని కబుర్లు చెప్పినప్పటికీ, విదేశీ పెట్టుబడిదారులకు సానుకూల పరిస్థితిని కల్పించటమే దాని విధానానికి లక్ష్యంగా వున్నది. విదేశీ పెట్టుబడిదారులను బుజ్జగించే యీ విధానాన్ని చేపట్టినప్పటికీ దేశంలోని ప్రధాన రంగాలలో వూహించినట్లుగా పెట్టుబడుల వర్షం ఏమీ కురవటం లేదు. 2015 మార్చివరకు భారతదేశానికి వచ్చిన విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల మొత్తం 3,68,400 కోట్ల డాలర్లు మాత్రమే, తిరిగి పెట్టుబడులుగా పెట్టిన విదేశీ సంస్థల లాభాలు కూడా యీ మొత్తంలోనే వున్నాయి. ఇందులో అతిపెద్ద వాటా, అంటే, ఆరవవంతు లేదా 4,300 కోట్ల డాలర్ల పెట్టుబడులు సేవా రంగంలోనే వున్నాయి. ప్రధానంగా బ్యాంకింగ్, బీమా, యితర ద్రవ్య సంస్థలలో యీ పెట్టుబడులు వున్నాయి.

భారతదేశంలోకి విదేశీ పెట్టుబడిదారులు ప్రవేశించేటందుకు అనువుగా బిజెపీ చేపడుతున్న విధానాలు అది వల్లించే స్వదేశీ చిలుకపలుకులకు పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా వున్నాయి. ఈ సందర్భంగా బిజెపీ ప్రభుత్వాలు సమర్పించిన బడ్జెట్లను, బడ్జెట్లతో సంబంధం లేకుండా తీసుకునే విధాన నిర్ణయాలను పరిశీలించవలసి వుంది. ముందుగా బిజెపీ ప్రభుత్వం సమర్పించిన ప్రతి బడ్జెట్లను సవివరంగా చూద్దాము, జాతీయత గురించి చెపుతూనే వాస్తవంలో విదేశీ ప్రయోజనాలకు ఎలా అమ్ముడు పోయిందీ తెలుసుకుందాము. ఇదేదారిలో సాగిన కొన్ని కీలక సంస్కరణలను కూడా చూద్దాము.

భారతదేశంలో విదేశీ పెట్టుబడులను ముందుకు తీసుకువెళ్ళే కార్యక్రమాన్ని జాతివ్యతిరేకంగా ఎందుకు భావించాలని కొంతమంది ప్రశ్నించవచ్చు. భారతదేశ సార్వభౌమత్వానికీ, దేశ ప్రజానీకానికీ, ప్రత్యేకించి శ్రామిక వర్గానికీ యీ పెట్టుబడుల కారణంగా కలుగుతున్నదేమిటన్న దానిలోనే పైప్రశ్నకు సమాధానం వున్నది. ఇప్పటికే

మనం చూసినట్లుగా, “పెట్టుబడిదారులు” ప్రయోజనాలకు వ్యతిరేకమనిపించిన విధానాలను, ప్రజల ప్రయోజనాలకు అవెంత అవసరమైనప్పటికీ, అలాంటి వాటిని చేపట్టే ప్రభుత్వ సామర్థ్యాన్ని ద్రవ్య సంస్థల నుంచి వచ్చే స్వల్పకాలిక పెట్టుబడులు హరిస్తాయి. ఉదాహరణకు, ఆర్థిక సంక్షోభ సమయాలలో డిమాండును పెంచటానికీ, అలానే సంక్షోభం కారణంగా దెబ్బతిన్న వారికి పునశాంతిని కల్పించటానికీ సంక్షేమ కార్యక్రమాలతో సహా వ్యయాన్ని పెంచటం ప్రభుత్వాలు చేపట్టవలసిన చర్య. కాని, ‘ఆర్థిక క్రమశిక్షణ’ అన్న మంత్రాన్ని పరించడం ద్వారా అలాంటి చర్యలను చేపట్టకుండా పైన వుదహరించిన పెట్టుబడిదారులు ప్రభుత్వాలను నిలువరిస్తారు.

ఇప్పుడిహా విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల గురించి చూద్దాము. భారతదేశంలో బహుళజాతి పెట్టుబడులు ఆశిస్తున్నదేమిటి? అపారమైన జనాభాతో కూడిన బ్రహ్మాండమైన భారతీయ మార్కెట్లను కైవశం చేసుకోవచ్చు, లేదా, యితర మార్కెట్ల కోసం, అదీకాకుంటే, రెండింటి కోసమూ చేసే వుత్పత్తులకు భారతదేశంలో చౌకగా లభించే శ్రమశక్తిని వుపయోగించు కోవచ్చుననేదే వాటి వుద్దేశం. భారతీయ మార్కెట్లో విదేశీ సంస్థలు ఏమేరకు చొచ్చుకు వస్తాయో ఆమేరకు దేశీయ కంపెనీలు బయటకు వెళ్ళిపోవాలి, లేనిపక్షంలో అవే వస్తువులను తయారుచేసి, మార్కెట్లో అమ్ముకు చేయాలి. ఈ క్రమంలో వచ్చే లాభాలు విదేశీ యజమానికి వెళ్ళిపోతాయి. భారతదేశంలో చౌకగా లభించే శ్రమశక్తి విషయానికి వస్తే, పెట్టుబడిదారుని ప్రయోజనం కోసం భారతదేశంలో శ్రమశక్తి చౌకగా వుండేలా చూడాల్సి వుంటుంది. విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులను ఆకర్షించే ఆర్థిక విధానం కావాలన్నా, పెట్టుబడిదారుని సంతోషపరచాలన్నా, మోడీ ప్రభుత్వం చెప్పే మేక్ ఇన్ ఇండియా కార్యక్రమానికైనా పెట్టుబడిదారుని అభిప్రాయం ప్రకారం శ్రమశక్తి వ్యయం పెరిగే ఎలాంటి చర్యనూ చేపట్టరాదు, లేదా, శ్రామిక జనుల అభిప్రాయం ప్రకారం నిజవేతనాలు పెరగరాదు. ఉదాహరణకు ఒక విషయాన్ని గమనించండి, కొంతమేరకు ఉపాధిని కల్పించే మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ చట్టాన్ని పనికిమాలినదిగానూ, ‘ప్రజాకర్షణ’ కోసం చేసినదిగానూ సంస్కరణలను బలపరిచే వ్యాఖ్యాతలు వర్ణించారు. ఈ చట్టం భారతీయ వ్యవసాయ వ్యయాన్ని పెంచుతుందని కూడా చెప్పుకొచ్చారు. ఇదే సంస్కరణ వాదులు ‘శ్రమశక్తి మార్కెట్లో కఠినత్వాలను తొలగించాలని’

కోరుతున్నారు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే మూకుమ్మడిగా కార్మికులను తొలగించే వీలు యజమానులకు వుండాలని వారు కోరుతున్నారు. పెట్టుబడిదారునికి కావలసిందిదే. ఎందుకంటే అభద్రతలో వున్న కార్మికులు సంఘటితం కాలేరు, వేతనాల కోసం పోరాటాన్ని చేయలేరు. నిరుద్యోగులు, కొద్దికాలంలోనే ఉద్యోగాలను పోగొట్టుకోసున్న వారికి వ్యతిరేకంగా నిలుస్తారు.

బిజెపీ ప్రభుత్వాల బడ్జెట్లు

1998 తరువాత వరుసవారిగా కేంద్రంలో నెలకొన్న బిజెపీ ప్రభుత్వాల ఆర్థిక మంత్రులు చేసిన బడ్జెట్ ప్రసంగాలు చదివినట్లయితే, 'జాతీయవాదం' గురించి చెప్పే ఆ పార్టీ విదేశీ పెట్టుబడిదారులకు ఏవిధంగా వూడిగం చేస్తున్నదీ అర్థం కాగలదు.

1998లోనే అప్పటి బిజెపీ ప్రభుత్వంలోని ఆర్థిక మంత్రి యశ్వంత సిన్హా మొట్టమొదటి బడ్జెట్ ప్రసంగం చేస్తూ విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులతో సహా ప్రైవేటు పెట్టుబడులకు “అత్యధిక ప్రాధాన్యం” యిస్తామని, అదేవిధంగా భారతీయ మార్కెట్లలోకి విదేశీ సంస్థాగత పెట్టుబడిదారులకు (ఎఫ్ఐఐ) మరింతగా ప్రవేశాన్ని కల్పించగలమని స్పష్టం చేశారు. ఔషధ రంగంలో భారతదేశం అత్యంత సమర్థత కలిగివున్నదని ఒకవైపున చెప్తూనే మరోవైపు యీ రంగంలో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులకు 74 శాతం వాటాను అందుబాటులోకి తీసుకు వచ్చారు, యిది కూడా ప్రభుత్వం లేదా రిజర్వు బ్యాంకు ముందస్తు అనుమతి అవసరంలేని మార్గంలో (అటోమేటిక్ రూల్) ప్రవేశించేలా అనుమతి యిచ్చారు. విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల ప్రవేశానికి వీలైన రంగాల జాబితాను విస్తరిస్తూ వాటికి వెనువెంటనే ఆమోదాన్ని యిచ్చే ప్రక్రియను వేగం చేశారు. 2000 సంవత్సరంలో భారతదేశంలోకి విదేశీ పెట్టుబడుల ప్రవేశానికి మార్గాన్ని సిన్హా సులభతరం చేశాడు. ఎఫ్ఐఐల పరిమితిని కూడా పెంచాడు. కస్టమ్స్ సుంకాన్ని 40 శాతం నుంచి 35 శాతానికి తగ్గించాడు. ఇది విదేశీ దిగుమతులకు ప్రోత్సాహాన్ని కల్పించే చర్య. 2001లో వివిధ కంపెనీలలో ఎఫ్ఐఐల పెట్టుబడుల పరిమితిని 40 శాతం నుంచి 49 శాతానికి యశ్వంత సిన్హా పెంచారు. అలానే బ్యాంకేతర ద్రవ్య సంస్థలలోకి విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు ఆటోమేటిక్ రూల్లో ప్రవేశించేటందుకు వీలు కల్పించారు. ఏవో కొన్ని రంగాలలో

మినహాయిస్తే విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులకు వర్తించే పరిమితులు ఎఫ్ఐబిలకు వర్తించబోవని సిన్హా ప్రకటించాడు. అన్ని రకాల వాటాల వ్యాపారంలోకి ఎఫ్ఐబిలను అనుమతించారు.

కార్పొరేట్ పన్నులో భారతీయులు, విదేశీయులు చేసే చెల్లింపుల మధ్యవున్న అసమానతలను సరిదిద్దవలసి వుందని యిదే బడ్జెట్లో యశ్వంత్ సిన్హా తెలియచేశారు. ఈ మేరకు విదేశీ సంస్థల పన్ను చెల్లింపును 48 శాతం నుంచి 40 శాతానికి తగ్గించారు. 2003లో బ్యాంకింగ్ కంపెనీలలో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల పరిమితిని 49 శాతం నుంచి “కనీసం 74 శాతానికి” పెంచటంతోపాటు విదేశీ బ్యాంకుల అనుబంధ బ్యాంకులను స్థాపించుకునేందుకు కూడా అనుమతి ఇచ్చారు.

బడ్జెట్ యేతర అమ్మకాలు

విదేశీ బడా వాణిజ్య సంస్థలకు మరింత ప్రయోజనాన్ని చేకూర్చే విధంగానూ, భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ సార్వభౌమత్వాన్ని మరింతగా కుదించే విధంగానూ బడ్జెట్ యేతర చర్యలను బిజెపీ నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వాలు చేపట్టాయి.

1994 నాటి విధానం మేరకు టెలికం ఫీజులు చెల్లింపు నుంచి టెలికం కంపెనీలు వెనక్కు వెళ్ళేందుకు 1999 నాటి నూతన టెలికం విధానం అనుమతి ఇచ్చింది. వారి ఆదాయాల్లో వాటాను స్థిరపరిచేందుకు మారుగా ప్రభుత్వం యిలా చేసింది. త్వరితగతినీ పెరుగుతున్న టెలికం రంగంలోకి మునుపెన్నడూలేని విధంగా విదేశీ కంపెనీలకు ప్రవేశాన్ని కల్పించింది. విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల పరిమితిని మౌలిక సర్వీసు రంగంలో 49 శాతానికి, దూరప్రాంత నెట్ వర్క్ సదుపాయాలకు, ఇంటర్నెట్ సర్వీసు సదుపాయాలకు (ఐఎస్పి) 74 శాతం వరకు అనుమతి ఇచ్చాయి. ప్రపంచంలోనే అత్యంత వేగంగా పెరుగుతున్న టెలికం మార్కెట్లోకి బహుళ జాతి సంస్థలు ప్రవేశించి తిష్ట వేసేటందుకు వీలు కల్పించింది.

1999లో వాజపేయి ప్రభుత్వం భారతీయ, విదేశీ ప్రైవేటు సంస్థలకు బీమా రంగంలో ప్రవేశాన్ని కల్పించింది. తత్ఫలితంగా, 2013-14 నాటికి విదేశీ బీమా కంపెనీలతో చేతులు కలిపిన ప్రైవేటు కంపెనీలు జీవిత బీమా రంగంలో దాదాపుగా నాల్గవ వంతు మార్కెట్ను, జీవితేతర బీమా రంగంలో దాదాపు సగభాగం మార్కెట్ను తమ అధీనంలోకి తెచ్చుకున్నాయి. విదేశీ సంస్థల ‘అత్యుత్తమ ప్రపంచ

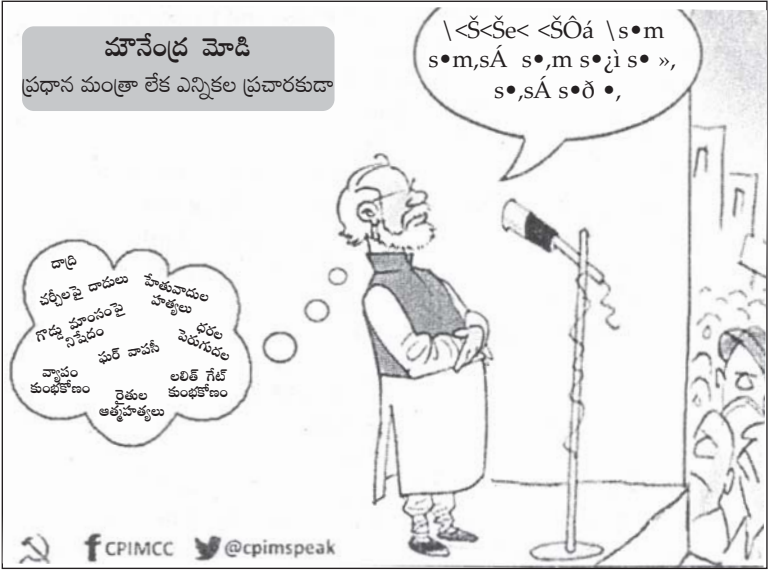
సేవలను, మెరుగు పరచటంలో ప్రైవేటు రంగ సామర్థ్యం గురించి చెప్పుకొచ్చిన మాటల్లోని డొల్లతనం బీమా నియంత్రణ-అభివృద్ధి సంస్థ (ఐఐఆర్డిఏ) సేకరించిన సమాచారం వెల్లడించింది. ఈ సమాచారం ప్రకారం ఎల్ఐసీ వివాద పరిష్కార రేటు 98 శాతం, అంటే, ప్రైవేటు బీమా కంపెనీలు సాధించిన 88 శాతం కన్నా 10 శాతం ఎక్కువ. ఈ సాక్ష్యాధారాలు వున్నప్పటికీ నరేంద్ర మోడీ ప్రభుత్వం యీ రంగంలో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల ప్రవేశానికి మార్గాన్ని మరింత సులభతరం చేసింది. టెలికం, బీమా రంగాలలో వలెనే రహదారులు, పౌర విమానయాన రంగాలలో కూడా విదేశీ పెట్టుబడుల ప్రవేశానికి బిజెపీ ప్రభుత్వాలు తోడ్పడ్డాయి.

లాభాలతో నడిచే బడా సంస్థను బహుళజాతి సంస్థకు అప్పజెప్పటంలో బిజెపీకి ఎలాంటి సంకోచాలు వుండవన్న విషయాన్ని మారుతీ ఉద్యోగ లిమిటెడ్ (ఎంయుఎల్) వుదంతం కళ్ళకు కట్టినట్లు చూపుతున్నది. మారుతి ఉద్యోగ లిమిటెడ్ ను జపాన్ కు చెందిన సుజుకి మోటార్ కార్పొరేషన్, భారత ప్రభుత్వం కలసి సమాన భాగస్వామ్యంతో స్థాపించాయి. అయితే కేవలం రూ.1000 కోట్లను పరిహారంగా తీసుకుని ఎంయుఎల్ పై ఆధిపత్యంలో అధిక భాగాన్ని సుజుకి కంపెనీకే కట్టబెట్టాలని 2002 మే నెలలో ఎన్డిఏ ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకున్నది.

బిజెపీ నేతృత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయం కానప్పటికీ, అమెరికాకు చెందిన బడా ఇంధన సంస్థ ఎన్రాన్ వుదంతంలో కాషాయదళం వంచనా శిల్పం బహిర్గతమైంది. 1990ల ప్రారంభంలో ఎన్రాన్ సంస్థ మహారాష్ట్రలో దభోల్ విద్యుత్ ప్రాజెక్టును ప్రారంభించింది. రాష్ట్ర విద్యుత్ బోర్డును దారుణంగా దెబ్బతీసే యీ ఒప్పందాన్ని కుదుర్చు కోవటంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఎన్రాన్ తో లాలూచీ పడ్డాయంటూ అప్పటిలోనే తీవ్రమైన విమర్శలు వచ్చాయి. ఒక్క యూనిట్ కు వినియోగదారుల నుంచి రెండు రూపాయలకన్నా తక్కువ వసూలు చేస్తున్న సమయంలోనే ఎన్రాన్ నుంచి కొనుగోలు చేసే ప్రతి యూనిట్ విద్యుత్ కు దాదాపుగా ఐదు రూపాయలు చెల్లించేలా యీ ఒప్పందం కుదిరింది. ఒప్పందంపై సంతకాలు జరిగిన తరుణంలో బిజెపీ, శివసేనలు మహారాష్ట్రలో ప్రతిపక్షంగా వున్నాయి. ఆ సమయంలో యీ రెండు పార్టీలు ఒప్పందంపై నిప్పులుకక్కుతూ తాము అధికారంలోకి వచ్చినట్లయితే ఎన్రాన్ ను అరేబియా సముద్రంలోకి విసరి వేస్తామంటూ ప్రజలకు

వాగ్దానం చేశాయి. 1995లో సేన-బిజెపీ కూటమి మహారాష్ట్రలో అధికారాన్ని చేపట్టింది. దబోల్ విద్యుత్ కార్పొరేషన్తో వున్న ఒప్పందాన్ని రద్దుచేసింది. కాని, సరికొత్త కంట్రాక్టును కుదుర్చు కోవటానికిగాను ఒక కమిటీని నియమించింది. ఈ కమిటీ కేవలం పదకొండు రోజుల్లోనే తన నివేదికను యిచ్చింది. ఈ నివేదిక ఆధారంగా సేన-బిజెపీ ప్రభుత్వం దబోల్ విద్యుత్ కార్పొరేషన్తో కొత్త ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నది. నిజానికి పాతదానికీ, దీనికీ పెద్దగా తేడాలేదు. తదనంతర కాలంలో ఎన్రూన్ సంస్థ ప్రపంచవ్యాప్తంగా కుప్పకూలటం, అది స్థాపించిన విద్యుత్ కేంద్రం మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెల్ల ఏనుగుగా మారటం జరిగింది. అదంతా వేరేకథ.

ఆర్థిక విధాన విషయాలలో (నిజానికి యితర రంగాలలోకూడా) జాతీయత గురించి ఆరెస్సెస్, బిజెపీలు వాటి అనుబంధ సంస్థలన్నీ చెప్పే కబుర్లు కేవలం మోసపూరితమైనవేనని యీ వుదంతం మనకు తెలియ చేస్తున్నది. విదేశీ పెట్టుబడుల దయాదాక్షిణ్యాలకు భారతదేశాన్ని వదిలే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టే సమయంలో ప్రజలను మభ్యపెట్టటానికి చెప్పే కబుర్లు తప్ప యివి మరేమీకాదు.

శ్రామిక వర్గంపట్ల ఆర్ఎస్ఎస్ వైఖరి

- డాక్టర్. కె. హేమలత

ఏ సమాజంలో అయినప్పటికీ పొలాల్లో లేదా ఫ్యాక్టరీలలో శ్రమించే స్త్రీ పురుషులే సంపదల సృష్టికర్తలు. వారి కష్టం, వారి శ్రమే సంపదలను సృష్టిస్తుంది. కనుక శ్రమకు గుర్తింపు, గౌరవం వాంఛనీయం. తాము సృష్టించే సంపదలో శ్రామికులకు వారిదైన భాగం వారికి చెందాలి. శ్రమకు గుర్తింపు, గౌరవం లభించనపుడు అలాటి అన్యాయానికి వ్యతిరేకంగా, గౌరవప్రదమైన సామాజిక స్థానం కోసమూ ఐక్యమై పోరాడే సమస్త హక్కులు శ్రామికులకు వున్నాయి.

అయితే శ్రామికుల హక్కుల పట్లా, సమాజంలో వారి స్థానంపట్లా ఆరెస్సెస్ వైఖరి ఇందుకు పూర్తి భిన్నంగా వున్నది. ప్రస్తుత పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో యజమాని, శ్రామికుల ప్రయోజనాల మధ్య ఘర్షణ వున్నదనటాన్ని ఆరెస్సెస్ తోసిపుచ్చుతుంది.

శ్రామిక హక్కుల వ్యతిరేకి ఆర్ఎస్ఎస్

ఆరెస్సెస్ కార్యకర్తలు వేదంలా భావించే గోల్వాలూర్ రచన పాంచజన్యం యీ విధంగా పేర్కొంటున్నది.

“...భారతీయ సామాజిక దృక్పథంలోని మరో సౌలభ్యమేమంటే అది వర్గ సమరాన్ని దూరంగా వుంచింది. చట్టబద్ధంగా కాక, సంప్రదాయాలు, అలవాట్లు ద్వారా సామాజిక సామరస్య దృక్పథం ఇక్కడ అమలు అవుతుంటుంది.

సమూహాల, వ్యక్తుల నడవడికను నిర్దేశించే ధర్మము ప్రత్యర్థి పక్షాల

వాదాలను సమన్వయ పరుస్తుంది. సేవా ధర్మాన్ని దృష్టిలో వుంచుకుని వివాదాన్నీ, యిరుపక్షాలూ సమాజంలో నిర్వహించే పాత్రనూ నిష్పక్షపాతంగా అధ్యయనం చేసినట్లయితే ప్రతి ఒక్క పక్షమూ చేసే వాదనలోని సత్య, న్యాయములు వెల్లడి కాగలవు.

ధర్మమనగా గ్రామసభ ప్రకటించే ప్రయోజనముల, విలువల సమన్వయం యొక్క వ్యక్తీకరణ, సాంద్రీకరణ. వివాదాలను పరిష్కరించటంలో గ్రామసభ తీరుపట్ల దీర్ఘకాలంగా విశ్వాసం కొనసాగుతున్నది. ఇది ఒకే సమయంలో ప్రజాస్వామికం, శాస్త్రీయం, నైతికం కలగలుపుగా వుంటుంది. వర్గ యుద్ధం లేదా విభిన్న కార్యకలాపాల మధ్యా, వర్గాల మధ్యా సయోధ్య కుదర్చటానికి వీలులేని శత్రుత్వం అన్న వినాశకరమైన భావనను భారతీయ మార్గం జయప్రదంగా పరిహరించింది” (ముందుమాట-11).

ఇది రాసేనాటికి భారతదేశం యింకా బ్రిటిష్ వలసగానే వున్నది. బ్రిటిష్, భారత యజమానుల చేతుల్లో శ్రామికులు నానా దురవస్థలు అనుభవిస్తున్నారు. కార్మికుల చట్టబద్ధమైన డిమాండ్లను, సజావైన పనిపరిస్థితులను త్రోసిపుచ్చటానికిగాను మిల్లు యజమానులు బ్రిటిష్వారి సహాయాన్ని కోరారు. భారతీయ యజమానుల కోరిక మేరకు బ్రిటిష్ పోలీసులు చరిత్రాత్మకమైన బొంబాయి జొళిమిల్లు కార్మికుల సమ్మెను దారుణంగా అణచివేశారు.

ఈ కాలమంతటిలోనూ యజమానులైన వారు కార్మికులకు లాభాలలో వాటాను పంచిన ఒక్క వుదాహరణనైనా ఆరెస్సెస్ చూపించగలదా? ఏ పారిశ్రామిక వివాదంలోనైనా తాను స్వయంగా కార్మికుల తరపున జోక్యం చేసుకున్న ఒక్క వుదాహరణనైనా తన చరిత్రనుంచి ఆరెస్సెస్ చూపించగలదా? సామాజిక సామరస్యం పేరుతో అధికారంతోపాటు ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక బలం వున్నవారిని, ఐక్యత, సంఘశక్తి మినహా అధికారంలేని వారితో సమానం చేయాలని ఆరెస్సెస్ వాదులు చూస్తున్నారు. కార్మికుల సంఘటిత శక్తిని ధ్వంసం చేయాలన్నదే ఆరెస్సెస్ లక్ష్యం.

అన్నిటికన్నా లాభమే మిన్న

పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో లాభాపేక్షయే చోదక శక్తి అన్న విషయాన్ని ఎవరూ కాదనజాలరు. అయితే, లాభాలకు ప్రధాన వనరు ఏమిటి? శ్రామికుల

శ్రమశక్తిని దోచుకోవటమే ఆ ప్రధాన వనరు. భారతదేశంలో నయా-ఉదారవాద విధానాలు అమలులోకి వచ్చిన నాటినుంచి పని స్వభావాన్ని మార్చటంపైనే యజమానులూ, వరుసవారిగా ఏర్పడిన ప్రభుత్వాలూ తమ దృష్టిని కేంద్రీకరించాయి. శాశ్వత ప్రాతిపదికను మార్చి తాత్కాలిక ప్రాతిపదికను ఏర్పరచటం, పనులను కంట్రాక్టుకు యివ్వటం చేయాలని చూస్తున్నారు. కాగా, యిదే సమయంలో లాభాలు పెరుగుతున్నాయి, అసమానతలు తీవ్రమవుతున్నాయి, నికర విలువతో పోల్చినపుడు కార్మికుల జీతాలు తగ్గుతున్నాయి.

“తనకు లాభంరాని చోట మానవుడు తన మనసును సామర్థ్యాన్ని లగ్నం చేయలేడు. ఈ అంశాన్ని కూడా మనం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి”, అని గోల్వాలర్ చెబుతాడు. అంటే, ఆరెస్సెస్ దృష్టిలో యజమాని మరింత లాభాన్ని కోరటం పూర్తిగా న్యాయమైనదే, కాని, కార్మికులు మాత్రం పోరాడేందుకు సంఘటిత పడకూడదు. ఆయన వాదన ప్రకారం యిది, “భారతీయ మార్గం” కాదు.

తమ ‘హక్కుల’ కోసం కార్మికులు డిమాండు చేయటాన్ని గోల్వాలర్ పరిహసిస్తాడు. ఆయన యీవిధంగా చెబుతాడు: “ఈనాడు మనం ప్రతిచోటా ‘హక్కుల’ కోసం గగ్గోలు పెట్టటాన్ని వింటున్నాము. మన రాజకీయ పార్టీలన్నీ ప్రజలలో నిరంతరం వారి ‘హక్కుల’ గురించి బోధిస్తూ వారిలో అహాన్ని పెంచుతున్నాయి. ‘విధుల’ గురించీ, నిస్వార్థ సేవా స్ఫూర్తి గురించి ఎక్కడా ప్రాధాన్యం యిచ్చి చెప్పటం లేదు. కేవలం తన హక్కుల గురించి మాత్రమే నొక్కిచెప్పే వాతావరణంలో సమాజానికి ఆత్మ అనదగిన సహకార స్ఫూర్తి మనజాలదు. మన జాతి జీవనంలో వివిధ సందర్భాలలో ..... కార్మికులకు, పారిశ్రామిక వేత్తలకు మధ్య ఘర్షణలు సంభవించటానికి యిదే కారణం”.

ఆరెస్సెస్ నాయకులు యీ ఆదేశాలను యిప్పటికీ నమ్ముతున్నారు. శ్రామికులకు అనుకూలంగా ఆరెస్సెస్ అధినేత భగవత్ మాట్లాడటాన్ని మీరు ఎన్నడూ వినివుండరు.

పెరుగుతున్న దోపిడీ

ఒక్కసారి యీనాటి పరిస్థితిని చూడండి. 1998లో సంఘటిత రంగంలోని

మొత్తం వుద్యోగులు 2.82 కోట్లు, కాగా ఒక దశాబ్దం అనంతరం యీ సంఖ్య 2.75 కోట్లకు తగ్గిపోయింది. సంఘటిత రంగంలోని వస్తు తయారీ పరిశ్రమలను చూసినట్లయితే, (పారిశ్రామిక వార్షిక సర్వే ప్రకారం) 1980లలో నికర విలువలో వేతనాల వాటా దగ్గర దగ్గరగా 30 శాతం వుండగా, 1990ల నాటికి యిది 20 శాతానికి తగ్గింది, 2008-09 నాటికి 10 శాతానికి తగ్గింది. ఇదొక చారిత్రక ప్రాధాన్యం కలిగిన అంశం.

మరోవైపున ఫ్యాక్టరీలలోని మొత్తం కార్మికులలో కంట్రాక్టు కార్మికులు 1999-2000లలో 20 శాతం వుండగా, 2008-09లో 32 శాతానికి పెరిగారు. ఈ కంట్రాక్ట్ కార్మికులకు ఎలాంటి రక్షణలు వుండవు.

ఈ వివరాలు శ్రామిక వర్గ దోపిడీ పెరుగుతుండటాన్నీ, సమాజం గురించి ఆరెస్సెస్ చెప్పుకొచ్చే కట్టుకథలనూ తేటతెల్లం చేస్తున్నాయి.

కార్మిక 'సంస్కరణలు'

సామాజిక సామరస్యానికి హామీ అంటూ, ఆరెస్సెస్ తరహాలో మోడీ ప్రభుత్వం కొన్ని శాసనాలు తీసుకు వచ్చింది. కొన్ని సందర్భాలలో యివి కార్మిక హక్కులను నీరుగార్చేవిగా వుంటే, మరికొన్ని సందర్భాలలో పూర్తిగా రద్దు చేసేవిగా వున్నాయి. ఈ కార్మిక వ్యతిరేక చట్ట 'సంస్కరణలను' ఆరెస్సెస్ సమర్థించింది. అదే సమయంలో కార్పొరేట్లపై పన్ను తగ్గింపును బలపరిచింది.

పన్నులకు వ్యతిరేకంగా

భారతదేశ అభివృద్ధికి వనరులు ఎక్కడ నుంచి సమకూరుతాయి? ప్రపంచంలోని ప్రతి దేశంలోనూ, అభివృద్ధి నిమిత్తం ప్రభుత్వాలకు కార్పొరేట్ల నుంచి వచ్చే పన్నులు అత్యధిక ప్రాధాన్యాన్ని కలిగి వుంటాయి. ప్రపంచం మొత్తంమీద భారతదేశంలోనే పన్నులు చాలా తక్కువగా వున్నాయి. ఇది చాలదన్నట్లు వివిధ రంగాలలో పెద్దయెత్తున పన్ను రాయితీలు వుంటాయి. అది యుపిఎ ప్రభుత్వం కానివ్వండి, లేదా, మోడీ ప్రభుత్వం కానివ్వండి ప్రతియేటా ఐదు లక్షల కోట్ల రూపాయల పన్ను రాయితీలు వుంటున్నాయి. మొత్తం సామాజిక పథకాలన్నిటికీ చేసే ఖర్చుకన్నా యిది ఎక్కువ.

ఆరెస్సెస్ దీనిని దేశభక్తి కిందే జమకడుతుంది. కార్పొరేట్లపై పన్నులు విధింపు ప్రతిబంధకమనే ఆరెస్సెస్ నమ్ముతుంది. భాషలో మార్పు వుండవచ్చు, కాని, మోడీ లేదా జైట్లీలు చెప్పున్నదేమిటో దానినే మోడీ 'గురుజీ' గడచిన అన్ని సంవత్సరాలుగా చెప్తున్నాడు. ఆయన చెప్పేదేమంటే, "నిర్దిష్ట రేఖ దాటిని తరువాత ప్రభుత్వం విధించే పన్నులు చాలా ఎక్కువగా వుంటున్నాయి. ఉత్పత్తులు చేస్తున్న వ్యక్తికి వంద రూపాయలకు రూ. 2.50లను చాల కష్టంమీద మిగులుతాయి. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో వుత్పత్తిదారుడు సహజంగానే వుత్పత్తివల్ల వుపయోగం లేదనుకుంటాడు.....' ఆరెస్సెస్ దృష్టిలో ఉత్పత్తిదారుడు అంటే ఎవరు? అసలు వుత్పత్తిదారుడైన కార్మికుడు కానేకాదు, పెట్టుబడిదారుడు! కనుకనే లాభాలకు పన్నులనేవి ప్రతిబంధకాలని ఆరెస్సెస్ భావిస్తూ పన్నులను తగ్గించ వలసిందిగా సలహా యిస్తున్నది.

దేవాలయాలే ఆర్ఎస్ఎస్ చూపే పరిష్కారం

ఆరెస్సెస్ ప్రకారం పరిష్కార మార్గమేమిటి? ఒకవైపున అస్పష్టమైన రీతిలో 'మానవీయత' గురించి మాట్లాడుతూ, "ఆర్థిక, సామాజిక బలహీనతలవల్ల కలిగే బాధలు, వేదనల నుంచి వుట్టుకువచ్చే కన్నీళ్ళను తుడవటం" గురించి మాట్లాడుతున్నది. కాగా ఆరెస్సెస్ యజమానులకు ఒక సలహాను యిస్తున్నది. గోల్వాల్కార్ యావిధంగా పేర్కొన్నాడు. "... ప్రతి ఎస్టేట్లోనూ లేదా కార్మిక వాడలోనూ వారు ఒక దేవాలయాన్ని నిర్మించాలి, ప్రతి వారం భజనలు, పూజలు, మత చింతన, హరికథలు ఏర్పాటు చేయాలి".

మత విశ్వాసాలు కలిగిన అనేకమంది యజమానులకు యీ సలహా నచ్చుతుంది. పలు పరిశ్రమల ప్రాంగణంలో యజమానులు ఆలయాలను నిర్మించారు. మతపరమైన పండుగలను నిర్వహిస్తుంటారు. పురోహితులు పూజలు చేస్తారు, కార్మికులు వీటికి హాజరయ్యేలా చూస్తారు. మత విశ్వాసాలు, పూజలు అనేవి వైయక్తిక విషయాలు. వేర్వేరు మతాలకు చెందినవారు పనిచేస్తున్న చోట పరిశ్రమ యజమాని హిందువై, అక్కడ తదనుగుణమైన ఆరాధనా స్థలాన్ని ఏర్పాటు చేసినట్లయితే దాని ఫలితం యెలా వుంటుంది. విభిన్న మత విశ్వాసాలున్న కార్మికులు పనిచేస్తున్న చోట ఒకానొక మతానికి చెందిన ఆరాధనా స్థలాన్ని ఏర్పాటు చేసినట్లయితే అది మతపరమైన వివక్షతే కాగలదు. అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైన విషయమేమంటే, యిలాంటి

చర్యల కారణంగా కార్మికులలో మతపరమైన విభజన ఏర్పడుతుంది. ఫ్యాక్టరీ పని కార్మికులను కలుపుతుంది, కాని, ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసే కార్మికులను విభజించడానికి మతం ఒక పనిముట్టుగా ఉపయోగపడుతుంది. ఇదీ ఆరెస్సెస్ పథకం.

ఆచరణలో ఆరెస్సెస్ భావజాలం: సెప్టెంబరు 2 సార్వత్రిక సమ్మెకు ద్రోహం

“వర్గ సంఘర్షణ సిద్ధాంతాన్ని ఆమోదించజాలమని, భాగస్వాములందరూ ఐకమత్యంతో పనిచేయటానికి ప్రాధాన్యం యివ్వాలని, పరిశ్రమలో కుటుంబ భావనను పెంపొందించటం ద్వారా దీనిని సాధించ వచ్చునని”, సంఘపరివార్ కుటుంబంలో ఒకటిగా వుంటూ ఆరెస్సెస్ భావజాలాన్ని జీర్ణించుకున్న భారతీయ మజ్దూర్ సంఘ్ (బిఎంఎస్) ప్రకటించింది. “గరిష్టంగా వుత్పత్తి, పొదుపుగా వినియోగం అన్న భావనను పెంపొందించాలని”, కూడా బిఎంఎస్ చెప్తుంది. దీనర్థమేమిటంటే, యజమానులు అత్యధిక లాభాలు పొందేటందుకు వీలుగా శ్రామికులు గరిష్టంగా వుత్పత్తి చేయాలి, అదే సమయంలో వారు తమ వినియోగాన్ని మితంగా వుంచుకోవాలి, అలా చేసినట్లయితే యజమానులను అధిక జీతాల కోసం డిమాండు చేయవలసిన అవసరం వుండదు.

బిఎంఎస్ 60 ఏళ్ళు పూర్తి చేసుకున్న సందర్భంగా దాని పత్రిక ‘విశ్వకర్మ సంకేత్’ తన సంపాదకీయంలో యిలా పేర్కొన్నది: “కార్మిక సంఘాల మౌలిక ఆలోచనల్లోనూ, యాజమాన్యంపట్లా, సమస్యలపట్లా, వాటికి పరిష్కారాలను అన్వేషించటంలో అవి అవలంబించే వైఖరిలోనూ థెంగ్స్ జీ (బిఎంఎస్ మాజీ ప్రధాన కార్యదర్శి) జయప్రదంగా మార్పు తీసుకు వచ్చాడు. వర్గ సంఘర్షణ సిద్ధాంతాన్ని ఆయన తుత్పనియలు చేశాడు, ఒకరు లేకుండా మరొకరు వుండలేని యజమాని, కార్మికుల మధ్య భాగస్వామ్య సంబంధాలను ముందుకు తీసుకు వచ్చాడు”.

2015 సెప్టెంబరు 2వ తేదీ అఖిలభారత సార్వత్రిక సమ్మె సందర్భంగా

బిఎంఎస్ చివరి క్షణంలో వెనక్కు పోయింది. దీనినిబట్టి పోరాటాల విషయంలో బిఎంఎస్ వైఖరి ఏమిటో విదితమవుతున్నది. అదే సమయంలో జరిగిందేమంటే యితర కేంద్ర కార్మిక సంఘాలన్నీ సమ్మె పిలుపు యిచ్చి ముందుకు పోయాయి. దీనినిబట్టి 'కార్మిక సంఘాల మౌలిక ఆలోచనల్లో మార్పు తెచ్చినట్లుగా' బిఎంఎస్ చెప్పుకోవడం ఎంత అర్థరహితమో యీ ఘటన రుజువు చేస్తున్నది.

ఇదే వైఖరి 2014 నాటి బిజెపీ ఎన్నికల ప్రణాళికలో ప్రతిఘటించింది. అది యిలా చెప్తుంది: "సంఘటిత కార్మికుల విషయానికి వస్తే, పరిశ్రమల యజమానులు, శ్రామికులు 'పారిశ్రామిక కుటుంబ' భావనను స్వీకరించేలా ప్రోత్సహించాలని మేము ప్రతిపాదిస్తున్నాము. పరిశ్రమల యజమానులు, శ్రామికులు కుటుంబమన్న యీ భావన -సమర్థత, నైపుణ్యం అభివృద్ధి, ఉత్పాదకత, తగిన వేతనాలు, నాణ్యతను పెంచడం, సువిధ, భద్రత అన్న సూత్రాలను మార్గదర్శకంగా వుంచుకోవాలి". సంఘ హక్కులకు లేదా శ్రామికుల సామూహిక ఆందోళనకు ఎలాంటి హామీ లేదు.

మతతత్వ వైఖరి

ఆరెస్సెస్ హిందూత్వ భావజాలం ప్రకారం శ్రామికులు, యజమానులు ఒకే కుటుంబానికి చెందుతారు, కాని శ్రామికులు శ్రామికులతో అలా వుండరు! 'కుటుంబము', 'సామరస్యము' అన్న యీ మాటలన్నీ శ్రామికుల మధ్య ఐక్యతను నెలకొల్పే విషయం వచ్చేసరికి గాలిలో కలసిపోతాయి. యజమానులు, శ్రామికులు కలసి ఒకే 'కుటుంబమని' భావించే ఆరెస్సెస్, మతం, కులం, ప్రాంతం, స్త్రీ పురుష భేదంతో నిమిత్తం లేకుండా శ్రామిక జనులు యజమానుల దోపిడీకి గురయ్యే సందర్భంలో మాత్రం ఒకే కుటుంబమన్న భావనను పట్టించుకోదు, యిదొక వైచిత్రి. హిందూత్వ పథక సాధన కోసం మత విభజనలను సృష్టించే ప్రయత్నంలో భాగంగా, ఆరెస్సెస్ దాని అనుబంధ సంస్థలు శ్రామికులలో మత విభజనలను తెచ్చేటందుకు ప్రయత్నిస్తున్నది.

మతపరమైన హింసాకాండకు సంబంధించిన ఘటనలు అనేకం వున్నాయి. ప్రత్యేకించి అసంఘటిత రంగంలో వున్న హిందూ శ్రామికులు తమ సోదర

సమానులైన ముస్లిం శ్రామికులతో వ్యక్తిగత వైరం లేదా తగాదాలు లేనప్పటికీ వారిపై దాడిచేసేలా రెచ్చిపోతారు. ఆరెస్సెస్ రాజకీయ అవతారమైన బిజెపికి సన్నిహిత మిత్రుడైన శివసేనను జాతీయ, అంతర్జాతీయ పెట్టుబడులకు వూడిగం చేసేందుకూ, ఒకప్పుడు బొంబాయిలో బలంగా వున్న కార్మిక సంఘాలను దెబ్బతీసేందుకూ 1980లలో ఆవిర్భవింప చేశారన్న సంగతి తెలిసిందే. భూమి పుత్రులకే వుద్యోగాలన్న ముసుగులో కేరళ తదితర దక్షిణాది రాష్ట్రాల నుండి, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్ లేదా అస్సాం తదితర రాష్ట్రాల నుండి మహారాష్ట్రకు వచ్చే శ్రామికులపై అనేక దాడులు చేసింది.

ఆ రకంగా శ్రామికులను మతం, ప్రాంతం తదితర పేరులతో విభజించి పరస్పరం కొట్టుకునేలా చేశారు. ఇదే సమయంలో అన్ని మతాలకు, ప్రాంతాలకు, కులాలకు, భాషలకు తదితరాలకు చెందిన కార్మికులను యజమానులు స్వేచ్ఛగా దోపిడీ చేయడాన్ని కొనసాగించారు. ఎవరి ప్రయోజనాలు నెరవేరాయి? 'పర్ల సంఘర్షణ' భావనను తిరస్కరించే పేరుతో వాస్తవానికి యజమానుల, బడా జాతీయ, అంతర్జాతీయ కార్పొరేషన్ సంస్థల ప్రయోజనాలకు ఆరెస్సెస్ వూడిగం చేస్తున్నది.

సామాజిక కోణం

మన దేశంలోని శ్రమ జీవల్లో దాదాపు 94 శాతంపైగా అసంఘటిత రంగంలోనే వున్నారు. వ్యవసాయంలో లేదా పారిశ్రామిక రంగంలో పనిచేసే వారిలో అత్యధికులు సామాజికంగా అణగారిన తరగతులకు చెందిన వారే. ఈ 'శూద్రుల', స్త్రీలపట్ల ఆరెస్సెస్ వైఖరి ఏమిటి? దారుణమైన సామాజిక అణచివేతకు గురైన దళిత శ్రామికుల విషయంలో మనుస్మృతిని తలకెత్తుకున్న ఆరెస్సెస్ ఎలాంటి వైఖరిని అవలంబిస్తున్నది?

ఒకప్పుడు ఆరెస్సెస్ ప్రచారక్ గా వుండి ప్రస్తుతం భారత ప్రధాన మంత్రిగా అత్యున్నత రాజ్యాంగ పదవిని చేపట్టిన నరేంద్ర మోడి దృక్పథాన్ని గుర్తు చేసుకుంటే సరిపోతుంది. 2007లో గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు ఐఎఎస్ అధికారులను వుడ్డేశించి ఆయన చేసిన ప్రసంగాలను 'కర్మయోగ్' శీర్షికను ఒక పుస్తకంగా ప్రచురించారు. ఈ పుస్తకంలో ఆయన పారిశుద్ధ్య పనిని 'అధ్యాత్మిక అనుభవం'గా వర్ణించాడు. వాల్మీకి కులానికి చెందిన పారిశుద్ధ్య కార్మికుల గురించి చర్చిస్తూ ఆయన

యిలా అంటాడు: “వారీ పనిని కేవలం బ్రతుకు తెరువు కోసమే చేస్తున్నారంటే నేను నమ్మను. అదే నిజమైతే వారు తరతరాలుగా యీ తరహా పనిని కొనసాగించరు..... మొత్తం సమాజమూ, దేవతలూ సంతోషంగా వుండటం కోసం తామీ పనిచేయాలన్న జ్ఞానజ్యోతి వారిలో (వాల్మీకులలో) ఏదో ఒక ముహూర్తంలో వెలిగి వుంటుంది; దేవతలు తమకు ప్రసాదించిన యీ పనిని వారు చేయవలసి వుంది; శుభ్రం చేసే యీ పని శతాబ్దాలుగా అంతరిక ఆధ్యాత్మిక కార్యకలాపంగా కొనసాగుతున్నది; ఒక తరం తరువాత మరొక తరం దీనిని కొనసాగిస్తున్నది; మరో పనిగానీ లేదా వ్యాపారాన్నిగాని చేపట్టే అవకాశం వారి పూర్వీకులకు లేదని విశ్వసించటం చాలా కష్టం”. మరోసారి 2009లో సఫాయి కర్మాచారి సమావేశంలో ప్రసంగిస్తూ యిలా పేర్కొన్నాడు. ఇతరుల మురికిని శుభ్రం చేసే సఫాయి కర్మాచారి పనిని దేవాలయ పూజారితో ఆయన పోల్చాడు. ఆయన ప్రసంగం యిలా సాగిపోయింది: ప్రతిరోజూ ప్రార్థనలకు ముందు పూజారి దేవాలయాన్ని శుభ్రం చేస్తాడు. మీరేమో నగరాన్ని దేవాలయం వలెనే శుభ్రం చేస్తారు. కనుక మీరూ, ఆలయ పూజారీ చేసే పని ఒక్కలాంటిదే. ఈనాటికీ దేశంలోని పలు ప్రాంతాలలో సఫాయిలను, దళితులను ఆలయాల్లోకి రానివ్వని పూజారులతో వారిని పోల్చటం క్రూర పరిహాసం కాదా? ఒకానొక దళిత కవి ఎత్తిచూపినట్లుగా మోడీకి లేదా ఆరెస్సెస్ కు యీ స్థితి ఎప్పుడూ రాదు. అగ్ర కులాలకు యిలాంటి జ్ఞానం ఎందుకు కలగటం లేదు, పారిశుద్ధ్య పనిని చేయటం ద్వారా అంతరిక ఆధ్యాత్మిక అనుభవాన్ని వారు ఎందుకు పొందటం లేదు.

స్త్రీల గురించీ, సమాజంలో వారి పాత్ర గురించీ అత్యంత హేయమైన, వివక్షాపూరితమైన బోధలను చేసిన మనువును, ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటి బ్రహ్మాండమైన శాసనకర్తగా గోల్వాలర్ వర్ణిస్తాడు. ఆరెస్సెస్ కు చెందిన మహిళా విభాగంతో సహా పలు విభాగాలు యీ భావాలను ప్రచారం చేస్తున్నాయి. వారి అభిప్రాయం ప్రకారం స్త్రీలకు హక్కులన్న భావనను ఎంతమాత్రం సహించగూడదు, ఎందుకంటే కుటుంబంలోని పురుషులతో అది అనారోగ్యకరమైన పోటీకి, గృహ ఛిద్రానికి, అసంతృప్తికి, కుటుంబ నాశనం తదితరాలకు దారితీస్తుంది. ఆర్థికపరమైన దుస్థితి ఎదురైనపుడు మినహా ఆడవాళ్ళు వుద్యోగాలు చేయకూడదు. స్త్రీల

వుద్యోగాలను, మహిళల సమాన హక్కులను వ్యతిరేకించే ఆరెస్సెస్ మహిళలకు సమాన వేతనాలు, సమాన అవకాశాలు తదితరాలను ఎన్నడైనా బలపరిచిందా?

ఈనాడు హిందూరాష్ట్ర పథకానికి మద్దతుగా జన సమీకరణకు చేసే యత్నాలు, మత ప్రాతిపదికపై సమాజాన్ని విభజించేటందుకు చేసే యత్నాలు, దేశంలో హిందూత్వ పట్టును బిగించేటందుకు చేసే ప్రయత్నాలు, ఆరెస్సెస్ కు చెందిన వివిధ విభాగాలు వేర్వేరు తరగతులకు చెందిన ప్రజలలో తమ ప్రభావాన్ని విస్తరించేటందుకూ, మైనారిటీలను 'శత్రువుగా' చూపుతూ వారికి వ్యతిరేకంగా జనసమీకరణ చేసేందుకు విస్తృత ప్రయత్నాలు జరగుతున్నాయి. శ్రామికులను, దళితులను, అదివాసీలతో సహా పీడనకు గురవుతున్న తరగతులకు చెందిన ప్రజలను సంఘటిత పరచేందుకు ఆరెస్సెస్ ప్రయత్నిస్తున్నది. అయితే యీ సమీకరణ నిజమైన శత్రువుకు వ్యతిరేకంగాకాక తమ సోదరీ సోదరులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడటానికి ఉపయోగ పెడుతున్నది.

నిజమైన ప్రజా శత్రువు నుండి, దోపిడీ స్వభావం కలిగిన 'పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ' నుండి, జాతీయ-అంతర్జాతీయ కార్పొరేట్లు, అంతర్జాతీయ ద్రవ్య పెట్టుబడుల ఆదేశాల మేరకు బిజెపీ నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాల నుండి దృష్టిని మరల్చటం మినహా యిది మరేమీకాదు.

ఆరెస్సెస్ కుతంత్రాల విషయంలో శ్రామిక వర్గం చాలా మెలకువగా వుండాలి. శ్రామికుల ఐక్యతకు చిచ్చుపెట్టే వారి ప్రయత్నాలను ఓడించాలి. దోపిడీ నుంచి సమాజాన్ని విముక్తి చేయటానికీ, శ్రామికులు గౌరవనీయమైన జీవితాన్ని గడపగలిగే సమాజ స్థాపనకూ వున్న ఒకే ఒక మార్గం మతం, ప్రాంతం, కులం, స్త్రీ పురుష భేదం లేకుండా పీడిత ప్రజలందరూ ఏకం కావటం, ప్రస్తుత బిజెపీ ప్రభుత్వం చేపట్టిన నయా ఉదారవాద విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ఐక్య పోరాటం సాగించటం ఎంతైనా అవసరం.

